

Sárospataki Református Lapok

LXV. évf. 1. szám
2012. április

A tiszáninneri reformátusok lapja

*Jézus Krisztus önmagát adta értünk,
hogy megváltson minket minden gonoszságtól,
és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik.*

(Tit 2, 14)

Kedves Olvasó!

„Miért sírsz?” – kérdezi a Feltámadott magdalai Máriától. „Miért ne sírna?” – gondolhatnánk. Mit tehet az ember, ha nincs ott, akit keres. Már nincs. „Kit keresel?” – hangzik az újabb kérdés. Akit szerettem. Aki fontos volt. Akit visszahoznék bárholra is. Aki után elmennék, hogy megkeressem. Őt. És magamat. És az életet. Az elmúlt hét előtti időt. Nem a tegnapot, nem is az utolsó hetet, hanem ami előtte volt. Az együtt töltött jót. Azt, aki ismert. Úgy ismert. Aki szeretett. Úgy szeretett. Aki tudta a titkot: a nevetem.

„Mária”. Ennyi a válasz. Nem azt mondja: én vagyok Jézus, a Krisztus, aki épp most győztem le a halált, és nem azt mondja el, ez hogyan illeszkedik a helyes vallási gondolkodás rendszerébe, hogyan kell látni és értelmezni a világot, hogyan kell megválaszolni az életre és halálra vonatkozó kérdéseket. „Mária”. Ennyit mond. Isten szól, és e furcsa néven szólításban életre kel minden: „Láttam az Urat.” Abból a rövid, furcsa, de legszemélyesebb megszólításból állt össze az érthetetlen és kimondhatatlan tapasztalás: „Láttam az Urat”. Ezzel együtt pedig a sír helyett immár az elhengerített követ. Láta az elhengerített követ, a sír helyett az ürességet, az üresség helyett a feltámadást, a hiány helyett azt a „másik országot”.

Hit nélkül lehetetlen. Hit nélkül csak „innen” nézni lehet, a halandóság oldaláról, ahonnan a veszteség látszik. A Feltámadott általi megszólítottág utáni hittel már „onnan”, az élet és mégis-élet oldalától lehet látni a titkot. És látás közben – ahogyan a hűsvéti történetet tovább olvassuk – megélhetjük a feltámadott Krisztus régi-új üzenetét: „Békesség nektek”. Békesség nektek – és inentől majd általatok is. Mert ahogy nektek küldött engem, a Békesség Fejedelmét, és a Békességet, úgy küldelek én is azokhoz, akik majd titeket hallgatnak, akik között éltek, hogy akik „innen”, a halál oldaláról értenek és szenvednek el mindent, azok „onnan”, az élet oldaláról élhessék át a választ: a néven szólítást és a Krisztus által hozott békességet. Nagypéntek, hűsvét. Halál és feltámadás. Így ünnepelhető. Otthon. Gyülekezetben. Igében. Imádságban. Úrvacsorában.

Sárospataki Református Lapok

A Tiszáninneni Református Egyházkerület Lapja

Felelős kiadó:

A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság:

Barnóczki Anita, Füstli-Molnár Szilveszter,

Rácsok András, Rácsok Gabriella

Egyházmegyei sajtóreferensek:

Konc Gáll László, Kósa Enikő

Papp Zsolt, Szabó Ágnes

Teljes nyomdai előkészítés: Rácsok András

A szerkesztőség címe:

3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@gmail.com

Nyomda: Kapitális Kft. Felelős vezető: Kapusi József

Ára: 300 Ft

ISSN 2062-6193

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.

Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Felhívjuk Olvasóink figyelmét, hogy kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Gyönyörködöm a Te beszédedben 3
Úton hűsvét üzenetével

Élő teológia 4
„Hiszek”

Abauji Egyházmegye 6
Összetartozunk – egységben a nemzet
Diakónusok és diakonisszák lettünk
Aki Abaujban a kályhától indul...
Presbiteri csendesnap Hidasnémetiben
Szemben állás

Borsod-Gömöri Egyházmegye 11
Beszélgetés Szőnyi Tamás esperessel
Evangelizáció a mezőnyeki-ládházai és mályi gyülekezetekben
„Lélekben erősek, de lélekszámban kicsik”
Hagyatok – 26 óra Wass Alberttel

Egervölgyi Egyházmegye 15
Egervölgyi presbiterok úrvacsorája Egerben
Nagyvisnyói fiatalok a nyíregyházi Magdaléneumban
Nők Ökumenikus Világimánajja Egervölgyén
Böjti lelkesértekezetlet Tibolddarócon

Zempléni Egyházmegye 18
Mint Krisztus szolgálói
Presbiteri konferencia Nagyrosvágyon
Templom és iskola – egyházközi tanulmányi nap
Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből
Evangelizáció Füzéradványban
Közönetnyilvánítás

Intézményeink 23
Látogatás a Tompa Mihály Református Általános Iskolában
Az Atányi Református Általános Iskola hírei
A Sárospataki Református Gimnázium a Kárpát-medencében
A Lévy a Kárpát-medencei egyháztestek közösségében
Miért jelentkeztem a Sárospataki Református Teológiai Akadémiára?

Az igazat mondd, ne csak a valódit... 29
Kérdések az új köznevelési törvény hit- és erkölcsan oktatásra vonatkozó részéről

Misszió 32
Kontrasztkiállítás – a vendégkönyv „szemével”
Mozaikképek a gyermekkórházból

Kitekintő 34
Beszámoló a „Szentírás, hitvallás, egyház” című konferenciáról
„A reformáció genfi emlékműve előtt”

Kálvin sarok 36
A Servet-ügy

Ajánló 39
Kincsésár Lukács evangéliuma magyarázatához

Úton

húsvét üzenetével

Születésünk óta úton vagyunk. Ma is elindultunk, van, aki határozott céllal, van, aki csak úgy, „majd lesz valahogy” módon. Sokan félünk attól, ami vár ránk, sokan nem tudjuk, mi lesz az út vége. Nehéz nap mint nap úgy munkába menni, hogy nem tudom, mivel fogad a vezetőség. Lehet, hogy éppen ma mondják meg, köszönik a munkámat, sokat dolgoztam, jól is, csak leépítés van, nehéz a gazdasági helyzet, meg kell értenem, nincs ennyi emberre szükségük. Munkanélküli lettem. Talán a leleteidért indultál el, és félsz, mert úgy érzed, a legrosszabb hírral fogadnak majd, amitől egész életedben rettegtél. Esetleg meg kell látogatni valakit a kórházban, és nem tudod, mit mondjál, hogy erőt, reménységet nyújts. Mások a ravatal felé vették útjukat, vagy a barátához, barátnőhöz, és sorolhatnám. Utak, ahol a méterek megtétele közben csak egy kérdés foglalkoztat: ki hengeríti el a követ? Elindultam, de az út végén úgy érzem, olyan lehetetlen feladat áll előttem, melynek megoldására én magam képtelen vagyok. Tudom, menni kell, és bevallom, útközben nincs is baj, csak ott a vég, az ne lenne.

„Ki hengeríti el a követ?” – ezt kérdezték egymástól a Jézust szerető asszonyok is. Elindultak az úton, és ez jó volt. Ott voltak azon a sötét délutánon. Látták Mesterüket, amint megkorbácsolják, aztán vállaira helyezik a keresztet, és elindult a Via Dolorosán, a szenvedés útján. Látták, amint keresztre feszítik, és ott voltak, amikor elsötétült az ég, hallották, amikor felkiáltott: „Elvégeztetett!” Nem tudták bebalzsamozni, de látták hová, melyik sírba helyezték el, és talán már akkor megfogadták, ott lesznek az ünnep után.

Nemsokára a sírnál vannak, a kérdés még mindig ugyanaz: „Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt bejáratáról?” (Mk 16,3) Biztatják egymást, vagy egyre jobban elkészerítik, nem tudom, de végre megérkeznek. „Ekkor felnéztek, és látták, hogy a kő el van hengerítve. Pedig az igen nagy volt.” (Mk 16,4) A kő igen nagy volt, de csak az asszonyok számára. Ismételten meg kellett tanulnia a tanítványnak: olyan Istene van, aki számára nincs lehetetlen.

Jézus Krisztus sírja már nem a fájdalom, tehetetlenség, Isten vereségének jelképe! A sír üres, a kő elhengerítve, Isten üzeni: a megváltás megtörtént, az áldozat elfogadva, a legsötétebb zsákutcában is van legalább egy kiút. Hiszed-e ezt?

Születésünk óta úton vagyunk. Nem tudom ma, mostanában merre jársz, és mi vár rád. Egy biztos: Istennél nincs lehetetlen, bármennyire is úgy tűnik számodra. Tudja, mire van szükséged, a legnehezebbet megoldotta már, megváltott bűneinkből, és ahogyan ezt Pál apostol megfogalmazta: „Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékoznánk veled együtt mindent?” (Róm 8,32).

Húsvét óta a sír üres, a tanítvány nincs egyedül. Kapaszkodj meg ebben a csodálatos üzenetben, ragyogjon rád Isten szeretete, és menj tovább, de most már Vele, énekelve a 357. dicséret 6. és 7. verseit:

„Bátorságban legyetek:
Jézus hordoz, mint övét,
Hát ne keseregetek:
Krisztus újonnan megépít.
Angyalának szavára
Felkeltek nemsokára.
Emeld fel hát lelkedet,
hagyj el minden földi vágyat;
Bízd rá arra szívedet,
Kiből idvesség árad,
Jézusnál tartsd kincsedet,
Légyen Jézusé szíved.”

Fejér Zoltán
Sárospatak

„Hiszek”

Liturgiánk része az Apostoli hitvallás. Csak úgy emlegetjük: a „hiszekegy”. Mondjuk keresztelő előtt, úrvacsora előtt: „hiszekegyistenbenmindenhatóatyában”. Szépen, együtt, ritmusosan, hangjától megtelik a templom. Ritkán van azonban idő arra, hogy egyes apró részletein elgondolkodjunk.

Sok gyülekezetben régen gyakorlat volt, hogy vasárnap délelőtt valamely textusról gondolkodott a gyülekezet, délután pedig az Apostoli hitvallást is magyarázó Kátéről. Ez a hagyomány eltűnt, elkopott, sok helyen a délutáni alkalommal együtt. Pedig gazdagító, rendteremtő, kapaszkodókat nyújtó idő lehetne a hitvallásról való gondolkodás. Erre hívjuk az Olvasó Élő teológia rovatunk most induló sorozatával. Mivel pedig a „hiszekegy” azzal kezdődik, hogy „hiszek”, első vizsgálódásunkat ennek szenteljük.

A bibliai hit fogalmának gazdag jelentése egy viszonyban ragadható meg: valaki tesz valamit, amire valaki reagál. Ott beszélhetünk egy kapcsolaton belül stabilitásról, ahol mint biztos, szilárd alapra lehet építeni, arra, amit valaki csinál vagy mond. Jónátán fia, Mefibóset azért sántul meg, mert ötesztendősen a dajkája elesett vele (2Sám 4,4). A dajka nem volt stabil, megbízható, a rábízott gyermek ezért sérült meg. Az erős kötés (Neh 10,1) azért erős, mert van valami, ami biztos, amihez valami erősen kötődik. Az ajtófélfá lényege is az, hogy valahol, egy ponton támaszkodik, ezért lehet tartó ereje (2Kir 18,1).

Isten egy kapcsolatban megbízható a maga részéről. Ezt tudhatta meg népe akkor, amikor kihozta őt Egyiptomból, jelölve annak, hogy Ő megtartja szövetségét (5Móz 9,7). Izráel történelme folyamán Isten azt garantálta, hogy szövetsége megbízható lesz, amellyel nyugodtan számolhat népe minden körülmények között (Zsolt 89,29). Ez a kapcsolat soha nem Isten miatt volt problémás, hanem mert népe maradt bizonytalan a csodák ellenére, és nem tartotta Őt magát elég biztosnak ahhoz, hogy bízson benne, kitarson mellette (Zsolt 78,22.32.37). Isten biztos jövőt garantáló tetteire a nép gondolkodásával reagált, és ez tetteiben jelent meg, amikor nem engedelmességet ígéretet hordozó szavának (Zsolt 106,24). Szeretetének, hatalmának hiába voltak biztos jelei, népét azok nem hatották meg a pusztai vándorlás tapasztalatai ellenére sem.

Ézsaiás politikai hatalmakkal szemben is az Istenhez való kötődés kizárólagosságában látja a megmaradás garanciáját (7,9), hiszen csak Ő biztosítja az élet feltételeit. Nem csoda, ha az Ószövetség a hit legmeghatározóbb fogalmának egyik formáját, melyet ma is ámenként használunk, csak Isten és ember viszonyában használja, ezzel is azt sugallva, hogy idegen erők és hatalmak hiába jelentenek látszatra biztonsá-

got, csak megcsalni tudják azokat, akik hozzájuk folyamodnak, kötődnek.

Az élet csak Istennel teljesedik ki. Minden más kötődés csak beszűkíti, megszegényíti azt, ezért az egyetlen tulajdonképpeni létforma Izráel számára az Istenébe kapaszkodó bizalom. Ebben az értelemben megbízható, igaz Isten Ő (2Kron 15,3), aki az életet valóban életté, mégpedig általa biztosított életté teszi (Zsolt 112,7). Csak ilyen tekintetben létezik hozzá kapcsolódóan igaz, hitelt érdemlő vallás, ebből fakadó, szilárd, próbát kiálló jellemmel. Végső soron tehát csak az Ő megbízható volta jelent menedéket minden életellenes hatalommal szemben (Zsolt 91,4). A benne bízó ember nyer tőle energiát, újul meg vert helyzetében is (Ézs 40,31), és biztos lehet abban, hogy nyomorúsága törvényszerűen hálaadásba torkollik szabadításáért (Zsolt 42,6.12; 43,5).

Isten szabadítását az Újszövetségben Jézus hirdette meg, de már a hit ószövetségi hősei megmutatták, hogy milyen körülmények között lehet Istenre hagyatkozni. Közöttük Ábrahám, reménység ellenére is reménykedve hagyatkozott Istenre, számolva az Ő halált legyőző hatalmával (Róm 4,18; Zsid 11,19). Istennek erre a hatalmára épül a halál felett győzedelmeskedő élet (Róm 10,9), élő hittel, mely cselekszik (Jak 2,26).

Engly Sándor

Ellenfelei–e egymásnak a hit és a tudás? „Hinni az egyházban kell, itt a világ dolgaiban azonban tudni kell!” – halljuk számtalanszor a kijózanító eligazítást. Könyvnyelmen és felszínesen hamar az egyoldalúság csapdájába eshetünk, amikor az életünk biztos alapjait és elveit igyekszünk ujjbegyre szedni. Jól megfontolt, tudományosan megalapozott, bölcs érvelések mind egy ilyen szélsőségre szakadt tudás mellett teszik le a voksukat. Mindeközben pedig gyakran köszönt ránk a meglepő és zavarba ejtő szembesülés életünk nagy sorsfordító kérdéseinél, amikor a jóról és rosszról döntünk, amikor az igazságot keressük, vagy az eligazodást olyan nagy kérdésekben, hogy miként nézzük az élet és halál problémáját. Vajon elégséges alap-e itt a kényszerítő bizonyítékokra vagy bevált tapasztalatokra építő tudás? A hit felszínes „nem tudom biztosan” jelentése mellett ott áll megkérdőjelezhetetlenül egy másik árnyalat is, például amikor „igaznak tartok valamit”. Mert amikor valami igaz, azt mondjuk: hiszem.

Kiben hiszek? Miben hiszek? Hogyan hiszek? Ezekkel a kérdésekkel máris a titkok mezején járunk. Olyan birodalomban, amely tágasabb az értelem és tapasztalás országánál. Nem járhatok egyedül! Vezet valaki, akire ráhagyatkozhatom. Veszélyes! Ki vezet? Hova vezet? Meddig vezet? Nem hagy el? Ismerem-e? Tudnom kell kinek hittem, kinek hiszek! Nem lehetek nélküle. Nem mozdulhatok nélküle. Belőle és őtőle tudom, hogy képességeim határán túl van egy végtelen világ. Itt szembesülök azal, hogy nem látok át mindenben, és amikor emberi képességeimmel nem látok, akkor ebbe a világba kerültem, ahol nem az én munkámra, hanem vezetésre, sugalmazásra van szükségem. Ebbe a világba költözhet a lélek az Apostoli hitvallás „hiszek” szavával. Jól ismert szó ez, de egy egészen új világ. Ez már nem az érzékek által kiszolgált világ. Itt a gondolat és tapasztalás csak tántorog, és nemegyszer szédülten hunyja le szemét: Credo, quia absurdum est. Elhiszem, mert esztelen – éneklő a gyötördő hitetlen.

Hiszek. Az első lépés, a mindent megalapozó. Hiszek és tudhatom, hogy a valóság tágasabb, mint az emberi értelem. Felfüggesztem értelmem munkáját, hogy beszélhessen a hit, és ezután vallomást tesz majd szavairól a megújított értelem: teljes szívemből, lelkemből, elmémből és erőmből Őt szeretem. Most látok igazán. Hiszek, tehát vagyok, bátran mondhatjuk ama híres szó helyett. Magamtól nem lehetek. Része vagyok, akarata, hulláma, tette... Gyermeke, tulajdona valaki nagyobbak. Nélküle nem lehetnék. Nem vagyok magamtól – nem lehetek nélküle – nem vagyok egyedül. Ez a Valóság. Ő a valóság, és őbenne és általa én is lehetek. Megismerhetem magam, mert őt megismerem. Átadom magam neki, aki tudja, hogy miért létezem. Bízom benne, mert hiszem és tudom, hogy egyedül nem tarthatom fenn életem. Most látok igazán, ezért Őt magasztalom.

Füsti-Molnár Szilveszter

Izfelgetem ezt a szót. Nem azért, mintha ismeretlen lenne. Éppen ellenkezőleg, azért, mert gyakran használom, s félek, nehogy megtanultan, megszokásból mondjam ki, vagy írjam le, mint szándékom ellenére is bizonyára többször tettem már.

Hiszek. Végiggondolva ezt a vallomást, elbizonytalanodom. Állíthatom ezt fehéren feketén leírva mindenki előtt? Igaz ez valóban mindig, minden körülmények között?

Be kell látnom, így, a magam oldaláról, mint emberi teljesítményt nem állíthatom, hogy elértem, nem írhatom, mert így nem igaz, és nem méltó. Vallom mégis, de csak alázattal és hálával, hogy hiszek, mert Isten méltatlan ajándéka folytán hihetek. Hiszen másokkal együtt nekem is Ő kínálta fel, Ő készítette el, és bennem is Ő érte el, hogy hihessek. Isten különös ajándéka a hit. Ő maga adja, hogy összekapcsoljon rajta keresztül önmagával, s feltárja előttem mindazt, amit neki hatalmában áll megtenni és megadni. Eszembe jut annak az édesapának az esete, aki fia betegsége kapcsán ezt mondta Jézusnak: „... ha lehetséges neked valami, segíts rajtunk.” Jézus így válaszolt neki: „Minden lehetséges annak, aki hisz.” (Mk 9,22-23)

Minden lehetséges! – Jézus Isten korlátlan lehetőségeinek kapuját nyitja ki az előtt, aki hisz. Ha hiszek, akkor vallhatom, hogy a világon, s benne az én személyes életemben minden lehetséges. S ezzel együtt hiszem azt is, hogy Isten ezzel a hatalommal élve mindazt meg is teszi, ami javamat, s e világ javát szolgálja.

Ebből következően a hit azt is jelenti számomra, hogy másként láthatok. Nemcsak a szememmel és az értelmemmel, hanem a hit szemével. Úgy, ahogy Isten lát. Hittel így láthatom Isten világosságában Őt magát, a világot, benne a saját életemet, életem eseményeit, az áldásokat, a kísértéseket, az anyagi helyzetemet, egészségi állapotomat és minden mást. Túlláthatok a láthatón, még hozzá Isten oldaláról. Vele együtt szemlélve láthatom magam, a vétkeimet, de azt is, amit Ő bűneim bocsánatáért tett; a gondjaimat és az Ő szerető gondoskodását, kegyelmes ajándékait; a világ nyomorúságát és az Ő kegyelmét; az életet, a halált és az Ő végérvényes győzelmét a halál fölött. Ez a látás és ez a valóság kijózanít, de meg is nyugtat és békességet ad.

Amikor azt vallom, hogy hiszek, akkor azt mondom ki, hogy hálával elfogadom, amire Isten megnyitotta a szememet, bekapaszkodom abba, s abból kívánok élni, mert ennél jobbat nem tudok elgondolni sem. Aztán alázattal kérem a fent idézett édesapával: „Hiszek, segíts hitetlenségemen!” (Mk 9,24)

Pásztor Gyula
Sárospatak

Összetartozunk

- egységben a nemzet

Vannak különleges napok életünkben: születésnap, esküvő, keresztelő... Sokunk számára ilyen volt Halmajon a református templomunkban 2012. február 18-a is – 26 Erdélyből hozzánk érkezett vendégünk állampolgársági eskütételének napja. Nem csak ember döntött efelől, hanem Isten, a történelem Ura adta, rendelte, hogy több mint 90 év után azok, akik felett politikai döntések születtek, és így határainkon kívül rekedtek, egy ún. egyszerűsített honosítási eljárás során méltányosan megkaphatják a magyar állampolgárságot. Bár a magyarság érzése, tudata minden szívben él, bárhol legyen is, ők több száz kilométert utaztak Nyárádköszvényesről, hogy hivatalosan is magyar állampolgárrá váljanak.

Miért Halmajon? Mert 13 éve jó testvérkapcsolatot ápol velük községünk, ahogy a felvidéki Nagydával is. Mindig együtt ünnepeljük nemzeti ünnepeinket ökumenikus istentiszteleteken, együtt vagyunk örömteli eseményeken, de szükségben, feladatokban, segítségnyújtásban is.

Ezek a váltakozó színhelyű, személyes találkozások jelentik kicsiben azt a szerves kötődést, ami a nemzet megmaradásának egyik fundamentuma.

A három település együvé tartozásának tárgyi emléke elsősorban a református templomunk előtt a 2000. évben felállított székely kapu, amelyet kettő követett a római katolikus templomnál, majd másik kettő a falu határánál került a trianoni ország-szabdalásra emlékeztető Nemzeti Emlékparkba.

Így nem volt kérdés a nyárádköszvényesiek számára, akik az előző év augusztusában ugyanitt adták be állampolgársági kérelmüket, hogy életük e fontos eseménye színhelyeül Halmajt választják.

A hideg, téli napon zsúfolásig megtelt templomban a történelmi emlékszlók bevonulásával és nemzeti imánkkal kezdtük együttlétünket. Tóth József polgármester, a testvérkapcsolatok munkálója, pártfogója köszöntőjében a Magyar Alaptörvényből idézett: „Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határon kívül élők sorsáért.” Arra kérte az eskütevőket, merítsenek erőt az összetartozás érzéséből, esküjükhöz híven őrizzék közös jövőnk

zálogaként anyanyelvünk, történelmünk és kultúránk értékeit, mert ez adhat erőt egy lélekszámában kis nép számára, hogy a történelem viharáiban megmaradjon.

Magyarország kormányának képviselőjében dr. Wetzel Tamás miniszteri biztos és dr. Ódor Ferenc, a térség országgyűlési képviselője volt jelen. Dr. Wetzel Tamás ünnepi beszédében megköszönte az erdélyi és felvidéki testvéreknek a kitartást, hogy

megmaradtak magyarnak, és kifejtette, hogy az állampolgárság az ősök jogán is visszajár.

Az eskü és a honosítási okiratok átadását, átvételét követően Msgr Csiki Dénes kanonok-plébános az esküt tevő nyárádköszvényesi testvérek nevében mondta el köszöntőjét: „A mai nap számunkra történelmi esemény, új születésnap, amelyen a régi, már nem is remélt vágyunk beteljesül. Az anyanemzet hivatalosan is tagjai közé fogadott, polgárai letünk annak a hazának, amelyet őseink ezer éven át védtek, és hűséggel szolgáltak...”

Versek és kórusénekek mellett az ünnepség fényét emelte Pitti Katalin művésznő „Magyarország az én hazám” című programja rendezvényünk zárásaként.

Isten adja, hogy e folyamat kiteljesedjen, testvérként tudjunk egymásra tekinteni, és e kapcsolat tovább folytatódjék falu és falu, ember és ember között. Amikor együtt vagyunk, arról beszéljünk, mi a jó, mit tegyünk, hogy jobb legyen, és így tudjunk a bajok fölé egy olyan hidat emelni, amelyen mosolyogva megyünk előre, az életet végigküzdeni, gyermekeinknek, unokáinknak ezt a példát továbbadva. Isten adja, hogy a határ ne szakítson el, hi-

szen ÖSSZETARTOZUNK, EGYSÉGBEN A NEMZET!

Barna Sándor lelkipásztor

Bobula Ida:
A mi határunk

Egy ezredévig éltünk itt e földön,
Az istenkéztől vont határ alatt,
Míg jött a béke és azok, kik győztek,
Nagy bölcsen új határt alkottanak.

Piros írónnal húzták Trianonban.
Az Isten nézi, mosolyog és vár -
Előbb-utóbb majd megmutatja nékik: -
Hogy az Övé az igazi határ.

Diakónusok és diakonisszák lettünk

*„Ti azonban legyetek erősek, ne lankadjatok el,
mert tetteiteknek meglesz a jutalma!”
(2Krón 15,7)*

Február 26-án – Isten kegyelméből – a fél tízkor kezdődő böjti úrvacsorás istentiszteleten 18 fő, a Szendrői Református Egyházközségnél dolgozó testvér tett fogadalmat a diakónusi munkára. Ők a Szendrői Református Családi Napközi Hálózat, illetve a Hit,

szeretet, gondoskodás - házi segítségnyújtás dolgozói.

Az ünnepi istentiszteleten kezdőéneként a 165. ének 1-2. versszakát énekelte az ünneplő gyülekezet. Majd ezután a református hittanosok versei következtek, és Fidrus Hunor Gábor keresztelésre került sor, aki a Kossuth úti Reformá-

tus Családi Napközibe jár. Keresztelésre készülve a 431. éneket énekelte a gyülekezet. A keresztelést követően az ígihirdetés előtti énekünk a 171. ének volt. Az ígihirdetést Dani László, a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala Szeretetszolgálati Iroda munkatársa tartotta, aki Budapestről érkezett hozzánk. Az énekkar szolgálata után elérkezett a várva várt pillanat, amikor is sor került a fogadalomtételre. Benke András lelkipásztor megkért minket, fogadalomtevőket, hogy álljunk félköríves alakban az úrasztala körül, majd felkérte Czibere Károlyt, a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala Szeretetszolgálati Iroda vezetőjét, aki szintén Budapestről érkezett, hogy vezesse le a diakónusok fogadalomtételét. Ő először néhány gondolatot mondott a diakóniai munkáról. „Mindig nagy öröm olyan gyülekezetben látogatást tenni, és az építkezés örömeiről, tapasztalatairól beszélgetni, amelyek ilyen dinamikus, tudatosan bővülnek” – nyilatkozta az ünnepélyes fogadalomtételen. Mint elmondta, fontos, hogy a diakónusok tisztában legyenek azal, hogy munkájuk nem szolgáltatás, hanem Krisztust ábrázoló szolgálat, amely

során napról napra történő bizonyoságtelre van szükség. A Szeretetszolgálati Iroda vezetője kifejtette: mind a családi napközis forma, mind a házi segítségnyújtás egyre nagyobb szerepet tölt be egyházunk életében, ezért fontos, hogy a Magyar Református Szeretetszolgálat minden támogatást és segítséget megadjon a gyülekezeteknek. Majd ezután felolvasta az esküszövegét, amit mi fogadalomtevők megismételtünk. Benke András lelkipásztor áldást kért ránk, dolgozókra, és Szaniszló János, Szendrő város polgármestere is mondott néhány gondolatot. Az ifjúság énekekkel szolgált, majd az úrvacsorára készülve elénekeltük a 435. ének 1-2. versszakát. Az úrvacsora után köszöntéseket és aktuális hirdetéseket hallhattunk. Végül közösen elénekeltük a Himnuszt, záróénekként pedig a 195. ének 1-3 versét. Ez-

után a templom előtt egy kis szeretetvendégségre került sor, amelyen a dolgozók házilag készített süteményeit kóstolhatták meg az ünnepi istentiszteleten résztvevők.

Zárásként néhány gondolatot szeretnék leírni arról, hogy mit is jelent számunkra, diakónusok és diakonisszák számára a szeretetszolgálat.

Jézus tanításaiból és életéből azt érthetjük meg, hogy küldetésének tekintette, hogy a diakóniának értelmet és tartalmat adjon. Jézus tanításában Isten szolgálata az emberért fogalmazódik meg. A gyülekezetben a általa megvizsgált, kiválasztott és megbízott diakónus szolgál. Mai jelentése szerint a diakónus az a személy, akinek az a meghatározott tisztsége, hogy első sorban szeretetszolgálati munkát végez a gyülekezetben. A diakóniai szolgálat je-

lentőségét és fontosságát tükrözi az a tény, hogy Isten egy speciális lelki ajándékkal támogatja a diakóniai munkát. A diakónusok azok, akik a gyámolításra szoruló tagokkal törődnek és gondoskodnak róluk. Vannak, akik azt gondolják, hogy a bizonyoságtelést és a hitvallást követően befejeződik keresztyéni életünk, ettől kezdve már elereszthetjük magunkat, élvezhetjük a munka után járó pihenés nyugalmát. Pedig az Ige akkor éri el célját, ha szolgálatra indít. A szolgáló életformával a gyülekezet megtalálta igazi hivatását. A Szendrői Református Egyházközség diakónusai és diakonisszái közösséget vállalnak egymással, ápolják azt, testvéreknek tekintik egymást.

Oláh Zsuzsanna

A Szendrői Református Családi Napközi „Korinthus” vezetője

Aki Abaújban a kályhától indul...

Azt mondják, hogy az első tánciskolák idején a termeket kályhával fűtötték, és a tandíj része volt, hogy fűtőanyagot hoztak a tanulók! Mivel a táncterem nagy volt, mindenki a kályha körül ült az órák kezdete előtt, és a tánc értelemszerűen a kályhától indult. Ezért mondjuk ma is, amikor egy téma kiindulópontját határozzuk meg: induljunk a kályhától. Ezzel egyfajta megrögzött tendenciát jelölünk, lesajnálóan tekintve arra, aki csak a kályhától tud elindulni, mert valamiben támpontra, segítségre van szüksége.

A tél múlásával nem csoda, ha megrögzött gondolat a kályha azoknak, akiknek energiáját kötötte le hónapokon át a kályha valamilyen formája, legyen az kazán, kandalló. Nem csoda, ha tendenciává válik a kályhától való indulás, és beszédtema a fűtés szépsége. Sokaknak a kényelem feladása nyomja rá a bélyeget a témára, hiszen aki gázzal állt át az ilyen jellegű darabos fűtésre, az meg kellett, hogy mozduljon. A termosztát beállítása helyett fát kellett venni, le kellett pakolni, be kellett tárolni, közelíteni kellett a fűtés helyéhez, és akkor még nem is beszéltünk a begyújtás, hamuzás, kormolás szépségeiről.

Abaújban tendenciává vált ez az életforma. Különösen ott, ahol a gázszámla kifizetése teherré vált, és ez még az egyébként is meglevő adósságállomány növekedéséhez vezetett. Az egyházmegye ilyen gyülekezeteket azzal támogatott, hogy megfinanszírozta az alternatív fűtést, kandallót, kazánt, kikerülve ezzel a gázt. Persze, hogy munkát jelentett ez a megoldás. De pont úgy, mint a munka általában. Nyűg és teher, de megfelelő céllal áldás. Mert hát épül-e egy épület munka nélkül? Aztán milyen jó, ha az elkészül, hasznos funkcióval.

Én csak az abaújszántói tapasztalatokat tudom sorolni. Soha nem hittem volna, hogy adakozó vállalkozón keresztül in-

dulhat be az áldás folyamata, amikor jóvoltából egy évi fa kerül a portára. Lett volna ilyen gázzal? Nem. Nem hittem a szememnek, amikor két teherautó, targonca, legalább 20 ember segítségével helyére került a rakomány. Heteken keresztül pedig jöttek baltával az emberek. Nem beszélve arról, amikor egyszerre négy fűrészhangja töltötte be az udvart.

Ez nem áldás? Ezzel nem épül a gyülekezet? És a fűtéssel, a fa pakolásával járó mozgás életet jelentő áldását, a fűtésszámla ötven százalékos csökkenését, az adósság törlesztésével együtt, még nem is érintetem.

Bizony az áldásnak ára van. Soroljuk a bibliai példákat? Vagy annak történetét,

hogy valaki megfizeti az árat? Nem keverem a szezont a fazonnal, és azt sem mondom, hogy nincs fáradtsággal szerzett kenyér vagy hiába fáradozó építő (Zsolt 127,1-2). De azt tudom, hogy a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban (1Kor 15,58), és akik Őt szeretik, azoknak minden javukra van (Róm 8,28). Ha innen, a kályhától indulunk a fűtés témájával, nem hiszem, hogy létezne bármi is, ami ne válna áldássá, csak tudjuk, hogy nem vagyunk védve a hibáktól, melyek azért nem törvénytörően jelölik az áldás útját.

Enghy Sándor lelkipásztor
Abaújszántó

Presbiteri csendesnap

Hidasnémetiben

Három kis gyülekezet: Hidasnémeti, Tornynosnémeti és Hernádszurdok presbiteri gyülekeztek a Művelődési Házban. Közös énekléssel, Biblia-olvasással és igemagyarázattal kezdődött az alkalom. Ezután a lelkipásztor kis előadása következett, mely a presbiteri feladatokról, a közös munkáról, lelkipásztor és presbiter viszonyáról szólt történelmi pillanatképekkel, visszatekintéssel izgalmasabbá téve.

Felvetődtek azok a hétköznapi gondok, melyeket együtt kell megoldania ennek a körzetnek. Az összehangolódás és az egy családhoz tartozás átélése nem egyszerű feladat. A gyülekezetek autonómiája nem sérülhet, az együttműködés valóban csak keresztyén gondolkodással és közös akarral lehetséges. Veszélyes vizek ezek, óvatosan kell fogalmazni, és lassan előre haladni, nehogy bárki is úgy érezze, hogy határsértés történt. Kellően érett gyülekezetek tudnak csak együttműködni, s elmondhatom, hogy a jelek szerint azon a csendesnapon a három kis gyülekezetnek ez sikerült.

Hidasnémeti az anyaegyház, de ez régen nem így volt. A történelem hozta magával a változást, és lett a legkisebből a legnagyobb. Parókiája nem volt, ezért vásárolt a gyülekezet egy házat, és kérte az akkori esperes urat, hogy helyezzen ki ide egy lelkipásztort. Egy ideig minden rendben ment, de az utóbbi években tapasztalható nehéz megélhetés, az árak emelkedése, a gyülekezeti létszám fogyatkozása

anyagi gondok, problémák sokaságát eredményezte. Természetesen úgy a jó, ha a gyülekezet a saját lábán áll, de ehhez a feladathoz a megváltozott viszonyok között fel kell nőni. Ezen vagyunk. A két testvérgyülekezettel együtt átbeszélgettük a problémákat, megoldásokat kerestünk, mit és hogyan lehetne tenni.

Június 3-án szeretnénk egy szép ünnepséget tartani a határon túli testvérek-

kel együtt az összefogás szellemében. Tornyosnémeti lesz a házigazda, de mindenki beleadja szívét-lelkét, s így gyönyörű lesz az a nap. A perselyben összegyűlt összeget tűzifa vásárlásra fordítjuk, mely kiváltja a magas gázszámlát jókora megtakarítást eredményezve. Mindhárom gyülekezet presbitériuma egyetértett ebben, és ez megnyugtató, erőt adó elhatározás volt. Egy lépés az igazi összefogás útján.

Úgy érzem, nehéz idők jönnek, melyeket csak együtt lehet átvészelni. Nagyon fontos a bölcs, előrelátó gondolkodás,

mely jelen esetben azt jelenti, hogy ma neked megy jobban, de lehet, hogy holnap te szorulsz segítségre, és én leszek az, aki a kezét nyújtja. Szinte minden elgondolkodtató történet, mese, elbeszélés ezt tanítja. Ma én, holnap te. Ha együtt vagyunk, egymáson tudunk segíteni, és elviselhetővé válnak a gondok, bajok, ijesztő kihívások.

A presbiteri csendesnap megerősített bennünket összetartozásunkban, elkészenedésünk fogyatkozott, reménységünk

növekedett, úgy éreztük, hogy Isten ránk mosolygott.

Ezt követően sütemény és üdítő mellett sokáig beszélgettünk, kellemes hangulatban, szeretetben, békességben. Kívánom, hogy ebben a szellemben tudjunk máshol is együtt lenni, egymáson segíteni.

Kovács Balázs lelkipásztor
Hidasnémeti

Szemben állás

nok, anyátlanok. Egyszóval kegyelemre szorulók.

Megérkeztünk. Bemutatkozás, általános ismertető, kíváncsi tekintetek, „részszezemüveg”, utóbbival „kispolszkirally”, van, aki meg is jegyzi, hogy talán „tiszteletes úrnak nincs is jogositványa.” Ez igaz, erre valóban nincs. Ahogy senki másnak. Várakozás, talán a levegő is remeg. Elindul az egyik csapat, később a másik is. Olvassuk a tablókat, nézzük a videókat. Csend. Nem a kiállítás csendje, hanem a sikoltó léleké. Egyre sápadtabb arcok. Néha mosoly. Az is döbbenetet próbál leplezni. Egyikünk sem „majt a falvédőről.” Lelkészként – egyet kivéve – én vagyok a legfiatalabb közöttük. Figyelem az arcokat. Látom már. Éles ellentét, feltűnő, szembeszökő különbség a tekintetekben. Kontraszt. Rémület, borzadály és – a legfontosabb – hála. Volt, aki önmagát adta, hogy mi éljünk. Milliószer, ezernyi szempontból, száz és száz módon megközelítve mondtam már el a szószekről. Mégis megdöbbenett az igazság. Mindannyiunkat.

Ez a KONTRASZT röviden. Miskolcon. Aki teheti, menjen, nézze, lássa, vigyen magával barátot, testvért, elvesztett, megtaláltat. Gyülekezetet. Hogy ugyanazt lássa másképpen. Az ellentétet élet és ÉLET között.

Éles ellentét. Feltűnő, szembeszökő különbség két dolog, két szín, két ember, két összehasonlítható dolog között. Hogy mi alapján? Szubjektív. Már maga az is, amit összehasonlítunk. Hiszen valami alapján azért csak kiemelünk dolgokat, melyeket egymás mellé rakva nem a hasonlóságot, hanem a különbséget keressük. KONTRASZT. Egyetlen kifejezés, ami mostanság – legalábbis „reformátuséknál”, „keresztyénéknél”, vagy egészen egyszerűen a Miskolcra látogató embereknél – a szótarban új értelmezést kapott. Ön-értelmezést. Egy koordináta rendszert, mely nem valami új, hanem éppen ellenkezőleg: az évezredek, már-már elfeledett, posztkeresztyén európaiság pestisével megfertőzött, de mégiscsak örökélet-hívó, Magyar-

honban létező Krisztushoz-tartozás meg-
rázó iránymutatója kíván lenni.

Az lett. Szerintem. Szerintünk. Hirdet-
tük hetekig (vidéki kicsi gyülekezetekben
kell is, hogy legyen idő a határidőnaplót
a megfelelő oldalon begyűrt), végül el-
érkezett a nap. Ködös, január végi, min-
denkinek nyugós reggelen érkezett a busz
Jósvafőre. Átlagos vasárnapi létszámmá
bővültünk, mikor Szinpetriben is csat-
lakozott a bátrak másik fele. Igen, azok.
Később döbbsentünk csak rá, mennyire
bátornak kell lennie annak, aki bele mer
nézni egy tükörbe, főleg, ha Krisztus tart-
ja azt elének. Mert abban nem olyanok va-
gyunk, amilyenek lenni szeretnénk, ha-
nem olyanok, amilyenek Ő lát minket.
Sebztettek, eltévelyedettek, gyűlölők, gyil-
kosok, erőszakosak, hazátlanok, apátla-

Beszélgetés Szőnyi Tamással,

a Borsod-Gömöri Egyházmegye esperesével

- Esperes úr, gratulálok az időközi választáson elért új megbízatáshoz. Hogyan értékeli a gyülekezetek választását?

- Köszönöm szépen a jókívánást. A gyülekezetek és a lelkipásztorok természetesen különböző szempontokat figyelembe véve hozták meg a döntésüket, sokszor egymás elől is titkolva. Sok minden nem tisztázódott még le az elmúlt egy esztendőből, és ezek is bizonyos fokig meglátásznak. Én bízom abban, hogy az egyházmegyénk életében tovább fogjuk folytatni azokat a jó borsodi hagyományokat, amelyek jellemezték ezt az egyházmegyét, a gyülekezeteket, ill. a lelkipásztori közösséget.

- A szervezeti arányt hogyan értékeli?

- A bizalom megnyilvánulásaként tudom értékelni, ami a rám eső szavazatokat jelenti, és ezt én úgy látom, hogy többségi fölhatalmazást sikerült kapnom, nem kellett második kört lefolytatni, ez mindenképpen jó, hiszen minél hamarabb nyugovóra jut ez az időközi választás.

- Böcsön szolgál huszonkét esztendője. Ez a gyülekezet szempontjából is öröm, hiszen a településről irányítják ismét az egyházmegyét. Hogyan fogadták a hírt a helyiek?

- A helyiek általában örömmel fogadták, hiszen százötvenkilenc évvel ezelőtt volt utoljára esperesnek szolgálatai helye Böcs.

Igaz, hogy egy másik történelmi helyzetben.

- Korábban már gondoltak Önre a tisztújítás során, akkor nem vállalta a jelölést. Mi történt azóta?

- Elsősorban gyülekezeti lelkipásztor vagyok, és ez elegendő feladatot adott. Több alkalommal előkerült, hogy tisztséget kellene vállalnom. Erre barátaim, jóindulatú barátaim tulajdonképpen biztattak, aztán elálltak mellőlem, és én azt gondoltam, hogy a szolgálatomat más tisztségekben be fogom tudni tölteni, úgy is, mint számvevő, úgy is, mint egyházmegyei tanácsos, azután főjegyzőként is. Tulajdonképpen hétköznapi tennivalókat — amikből sok mindent esetleg nem lehetett érzékeltetni — vállaltam magamra. Nem látványos dolgokat, hanem aminek hozzá kell járulnia a jó rendhez, így gondoltam betölteni a szolgálatomat.

- Lelkészi főjegyzőként, a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye

egyik számvevőjeként jól ismeri a helyi viszonyokat. Milyen változásokra számíthatnak a lelkipásztorok és a gyülekezetek a rendes tisztújításig hátralévő két és fél esztendőben?

- Isten kegyelmében bízva és az Ő segítségét kérve azt tudom megfogalmazni, amit annakidején Ablonczy László, korábbi borsodi esperes válaszolt arra kérdésre, hogy mivel tartott rendet az egyházmegyében. Azt mondta, hogy „szeretettel és szigorral.” Röviden: a határidők határidők, a hivatali tennivalók hivatali tennivalók lesznek. Ezt mindenkinek elsősorban saját magának kell tudnia, nem kívánok ránehezedni egyetlen gyülekezetre, egyetlen lelkipásztorra sem. Mindenkit testvéremnek, szolgatársamnak tekintek, és úgy gondolom, ezt együtt tudjuk megvalósítani, a máskor talán irigyelt Borsodot megint olyanná tenni, amelyről példát lehet venni, és amelytől tanulni lehet.

- *A gyülekezetek döntését az is befolyásolta, hogy az egyházi felsőbbsséggel rendezett viszony legyen. Össze lehet ezt egyeztetni a borsodi érdekvérvényesítéssel?*

- Össze lehet egyeztetni, bár amikor valaki valamilyen tisztségbe kerül, ott egy közösséget képvisel. Ugyanúgy, ahogy a presbiterek is az újjáalakult presbitériumokban sok helyen, a régi, 1933-as esküformában szokásos fogadalmat, esküt tették le: Az anyaszentegyház hasznát a magam haszná elé helyezem. Ez sok esetben talán a békességet, a lelki békességet is jelenti. A közösségnek a képviselője azt is jelenti, hogy esetlegesen személyes konfliktusokat is fel kell vállalni. Itt megjegyzem azt, hogy a Csomós József püspök úrral való hivatali találkozások alkalmával, amikor a megye ügyében, vagy valamelyik gyülekezetet, lelkipásztort érintő ügyben kellett találkozunk, azt mondta, hogy nem kötelező egyetérteni. Tehát eltérő véleményeink lehetnek, de ha abban jó szándék van, abból közös, jó eredmény születhet.

- *„De az ÚR terve örökké megmarad, szívénél szándéka nemzedékről nemzedékre.” (Zsolt 33,11) Hogyan látja, esperes úr, Isten tervét az életében?*

- A szolgálati időre nézve tulajdonképpen elég rövid ez az időszak, ami előttünk áll. Én mindenben kívánom Isten akaratát kérni, és aszerint eljárni. Ebben számítok minden lelkésztestvéremre, azokra is, akikkel esetlegesen a választást illetően más volt a látásunk, az elgondolásunk. Mindenkinél, minden gyülekezetnek van-

nak értékei: a felső-borsodi legkisebb határ menti településektől kezdve egészen le, a Tisza partjáig. Nyilván az eltérő színek adják a szivárvány összességét, de az úgy szép.

- *Családja nemzedékek óta hitvallásos református. Énekszerző, lelkipásztor, teológiai professzor is szerepel a családjában. Az ő hűségük, örökségük mit jelent ebben az új helyzetben?*

- Ez mindig egy nehéz örökség, hiszen parókián nőttem föl, sőt parókián sokat nyaraltam az egyik nagyapámnál – ez mindig egy fokozottabb figyelmet jelentett: Mit csinál a lelkésznek az unokája vagy a gyereke? Ugyanígy igaz volt ez a teológián is: Mit csinál egy teológiai doktor gyermeke? Ez egyfajta kötelezettséget és ugyanakkor egyfajta fegyelmező erőt is jelentett. Ez mindig egy kihívás, úgy, ahogy az egyik budapesti professzor fogalmazta meg még a teológiára való jelentkezésem előtt: „Légy több, mint apád!” Az előttem járt nemzedékekhez legfeljebb csatlakozni tudok csak, hiszen mindenkinek megvolt a maga kegyelmi ajándéka, amivel szolgált.

- *Az egyik legnagyobb egyházmegye a Borsod-Gömöri. Hogyan kezdi esperesi szolgálatát?*

- Az egyházmegyénél névsorát végignézve ismerős arcok, ismerős templomtornyok, ismerős istentiszteleti helyek jönnek elő, hiszen alig-alig van olyan hely, ahová ne jutottam volna el egyházlátogatóként, valami hivatalos vagy ünnepi alkalom kapcsán, és a legtöbb helyről jó emlékeim vannak. Ami kihívás lehet az előttünk álló két és fél esztendő-

ben az az, hogy a szolgálat lehetőségeit fel kell mérni, nyilván a kegyelmi Igéből kijelentett dolgokon és a törvényes részen túl a reális lehetőségeket nézve. Azt látjuk, hogy most tulajdonképpen megfordult a világ. Amíg korábban a városokban bujkáltak a reformátusok, ma mintha föléledni kezdenének a városi gyülekezetek, magukhoz térni az ott lakók, és most a vidék kezd elernyedni. Ez a minket körülvevő világ dolgaitól függ: a munkanélküliség és minden ezzel együtt járó változás, a fiatalság eláramlása. Ha valaki Budapesten vagy Magyarországon marad, az még szerencse, a világ minden tájára mennek a gyülekezeteinkből. Hogy tíz-tizenöt év múlva kiből fog állni a gyülekezet, ez emberileg egy nagyon nagy kérdés. Lehet, hogy az „elbaranyásodás” előttünk áll, tehát a nagy gyülekezetek középgyülekezetekké változnak, a kisgyülekezetek némelyike templomos szórvánnyá vagy prédikáló állomássá zsugorodik. Ezek mindenestre nagy kihívások lesznek, ha nem is ebben az előttünk álló egy-két esztendőben, ami rám bízott. A lelkészszentelésemtől Benkő György esperes által elmondott áldó ige jut az eszembe: „... tartsd meg a parancsolatot mocsoktalanul, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenéséig.” (1Tim 6,14)

- *Isten áldását kérem szolgálatára.*

Kósa Enikő

Névjegy

Szőnyi Tamás Ózdon született lelkipásztor családban. Egy testvére van. Tanulmányait a Budapesti Teológiai Akadémián végezte. Felesége Cseke Tünde lelkipásztor, akivel együtt szolgálnak. Egy gyermekük van, Márta és egy unokájuk Zsombor. Sok gyülekezetben megfordult: „Ózdon születtem Borsodban, Nagykinizsen, Abaújban tanultam meg járni, Sajóvelezden voltam hittanos, Miskolc-Tapolcán voltam lelkészgyerek, Hejőcsabára jártam gyermek-istentiszteletre, Szirmán konfirmáltam, Diósgyőrből indultam a teológiára, és itt is nősültem 1980-ban. Sajóecsegen kezdtem a lelkészi szolgálatomat, tíz év után kerültem Böcsre.”

Evangelizáció a mezőnyéki-ládházai és mályi gyülekezetekben

Istenünk kegyelméből február 20-tól 26-ig tartottuk az evangelizációs hetet, amelyen dr. Benke György nyugalmazott lelkipásztor, teológiai professzor szolgált közöttünk fáradhatatlanul kedves feleségével dr. Benke Györgyné Király Ildikóval együtt, aki esténként énekelte az evangéliumot. Mind a három gyülekezetben két-két alkalmat tartottunk hét közben, ugyan úgy, ahogy az elmúlt években is ezt a gyakorlatot követtük, miszerint a három kis gyülekezet tagjai körbe ellátogattak egymáshoz. Majd vasárnap mindenkinek a saját templomában volt úrvacsoravétel. Minden este az odafelvaló ajándékokról adatott üzenet, Isten ajándékairól: „aki megáldott minket mennyei világának minden lelki áldásával a Krisztusban” (Ef 1,3). Hisszük, hogy ezekről nemcsak hallottunk, hanem gazdagodtunk is ezekben: Isten törvénye, a bűnbánat ajándéka, a hit, a reménység, a szeretet és a hálaadás ajándéka. A vasárnapi úrvacsorás istentiszteleten Isten legfőbb ajándékáról: Jézus Krisztusról szolt az Evangélium. Isten üzenete kérdés formájában ért el hozzánk: Kinek mondjuk mi Őt, és mit jelent számunkra Jézus Krisztus? Esténként versek hangzottak el, gitárkísérettel új énekeket tanultunk, többen bizonyágtétellel szolgáltak, és közös imádságban is erősödhattünk egymás hite által. A gyülekezetek részéről szolt Kósa Benjámín, volt gondnok, dr. Demeter Lajos és Mézes Csilla gondnokok. Egyik este a mezőkövesdi gyülekezet egy szolgáló csoportja is részt vett az evangelizáción, szép bizonyágtétellel és szoló énekkel járult hozzá az evangé-

lium hirdetéséhez. Felemelő érzés volt trombitaszóra énekelni: „Áldjad én lelkem a dicsőség erős királyát!” Mindenekért egyedül Istené a dicsőség!

Mátyás Sándor lelkipásztor

„Lélekben erősek, de lélekszámban kicsik”

„Lélekben erősek, de lélekszámban kicsik.” Ha kelene, talán ezzel a rövid gondolattal tudnám jellemezni a 157 főt számláló hernádkaki – belegrádi református gyülekezetünket.

Hiszen élni szeretnénk, Istennek tetszően. Ez nekünk nem megy látványosan. Nem sikerül hatalmas tömeget megmozgatva. Csak csendesen, egyszerűen, szerényen, falusi ember módjára. Ez a rövid cikk is csak azért született meg, és kerülhet be az újságba, mert megkértek rá, hogy írjunk a nálunk zajló eseményekről. Szívesen beszélünk róla, de nem szívesen dicsekedünk. Kicsi a gyülekezetünk, de a kicsisége ellenére elég mozgalmas életet élünk.

Januárban egyetememes imahetünk volt vendég szolgálattévőkkel katolikus és református felekezetek részéről. Szombat este közös szeretetvendégséget is tartot-

tunk, amire mindkét felekezet asszonyai örömmel hoztak süteményt, melyet vídám beszélgetés és teázás közepette fogyaszthattunk el. Vasárnap pedig úrvacsorával zártuk ünnepi hetünket.

Februárban az evangelizációs hét istentiszteleti alkalmain készültünk a böjti úrvacsorára, ahol a szolgálattevők Kolombán Gábor, dr. Varga István, Feketéné Szóráth Edina és Gere Gábor református lelkipásztorok voltak.

Március első vasárnapján református istentiszteleti keretek között tartottuk meg református és katolikus asszonytestvérek szolgálatával a világimanapot. Egy kicsit másképpen, nem úgy – mint az interneten olvashatjuk a nagy gyülekezetekről –,

hogy az adott ország ételeit elkészítik, kivetésekkel az imánapi füzet anyagát végig feldolgozzák. Lehetőségeinkhez mérten próbálkozunk. Nekünk nincs laptopunk, nincs projektorunk. De református keretek között örömmel szolgálnak az asszonyok ezen a napon, és szívesen jönnek a gyülekezeti tagok. Ugyanis sokszor rádöbbenünk arra, hogy azok az imádságok mintha rólunk, a mi országunkról, a mi gondjainkról és problémáinkról szólnának.

Miközben szolgálunk, tervezünk is. Ha Isten megengedi, áprilisban református jótékonyági bált rendezünk, májusban a gyermekekkel anyák napját ünneplünk, majd nyári vakációs gyermekhetünk lesz,

összel kirándulunk a gyülekezettel...Tervek, álmok, programok. S egyéb munkákról, a hétköznapi eseményeiről, a kétkézi segítségekről, amelyek azt mutatják, hogy anyagi nehézségeink ellenére is Istenbe vetett hittel szeretnénk élni és fennmaradni, még nem is írtam.

Ha gyülekezetünk életét Isten mérlegére állítanánk, lehet, hogy sok hiányosságot találna nálunk. Talán van, amit lehetne jobban végezni. Van, amit meg el kellene indítani.

Hálásak vagyunk Neki, hogy élhetünk, hogy szerethetjük.

Köszönjük, hogy az újságban gyülekezetünkről írhatunk.

Lengyelne Papp Tünde

Hagyaték

- 26 óra Wass Alberttel

Nincs időm! Ismerős szavak a mai ember számára. De aki nem sajnálta a 26 órát, amit Wass Albert, Reményik Sándor, Tompa Mihály és még sok más magyar író és költő hagyatékának megismerésére fordított, nem vesztese, hanem nyertese lett az időnek.

Az ember sok mindenre szán időt. Sok divatos és haszontalan időtöltése van fiatalnak és idősnek egyaránt. Az olvasás ma egyáltalán nem divatos, a fiatalok nagy része nem szeret vagy nem akar olvasni. Bibliát sem! De tegyük csak fel a kérdést magunknak, akik a középkorú vagy az idősebb generációhoz tartozunk: olvastunk-e nekik mesét, verset, Igét, hogy szeressék?

Aki február utolsó hétfőjén a Miskolc-Avasi Egyházközség gyülekezeti termében felolvasóként vagy hallgatóként eltöltött pár órát, olyan hagyaték birtokosává lett, ami ünneppé teheti és beragyoghatja a sűrű hétköznapiakat, melegséget vihet a rideg kapcsolatokba, és reményt adhat arra, hogy minden bizonytalanság ellenére van bizonyossága annak, akinek van hite. Ma ez sem divat! Mert az ember eljátszotta a bizalmat, visszaélt a szeretettel, nem tudja mit jelent az önzetlenség. Az Ige szerint

„megköveredett a nép szíve, ... hogy fülükkel ne halljanak, szívükkel ne értsenek, hogy meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.” (Máté 13:15) Erről a 26 óráról azt is mondhatnám, a gyógyulás lehetősége volt. Mert üzeneteket hoztunk és üzeneteket vittünk tovább. Üzeneteket az életről. Olyanokat, amelyeket olykor megkönnyeztünk, máskor mosolyt csalt az arcunkra, és gyógyultunk. Gyógyult a lelkünk, a hitünk, mert apró csodákat éltünk meg. Nem nagyokat, csak olyan hétköznapiakat, amilyenekről Reményik írt. Szítáló, halk szíromcsodákat, de rajtuk át Isten szólt, jövök – és te ember jöhetsz felém! Jöhetsz, mert gyógyulásra van szüksége az életednek, a népnek és nemzetnek. Nálam van gyógy-

ulás! Ez az üzenet hangzott a Kárpát-medencében 46 helyszínen, sőt Floridában és Ausztráliában is. Ebben az évben immár ötödik alkalommal. Magyarok adták tovább egymásnak, akik hagyatékot hordoznak és őriznek. Magyarok, akiknek szívében ott lángol a Lélek tüze, hogy tovább adják az örömhírt, amit Wass Albert olyan szépen megfogalmazott: „Ha nemcsak hiszed, de tudod is az Istent, az Isten ereje benned van, és hegyeket tudsz mozdítani vele! ... Fegyvernek nem lesz hatalma rajtad, s elkárhozik, ki veled perbe száll. Ez az Úr népének hagyatéka, kiknek igazsága, erénye és tudása Ótőle való...!”

Hangóné Birtha Melinda lelkipásztor
Miskolc-Avas

„Ha van valami buzdító szavatok a néphez, szóljatok”

Egervölgyi presbiterek ciklusnyitó úrvacsorája az egri református templomban

Fantasztikus dolog átélni, együvé tartozunk. Az Úr Isten nemcsak arra méltat, hogy Jézusban gyermekei lehetünk, hanem néme-lyeket kiválaszt, vezetői, ill. előjárói szolgálattal bíz meg, hogy példaképei lehessenek egy-egy gyülekezet egészének.

Vajon a presbiterek és gondnokok átérzik-e ennek súlyát és Isten előtt való felelősségét? Ezen gondolkodtam, miközben 2012. február 18-án Egerbe igyekeztünk autóinkon, hogy az Egervölgyi Református Egyházmegye elnökségének, dr. Kádár Zsolt esperes úr és Pintér Elemér egyházmegyei gondnok úr meghívásának eleget téve közös úrvacsorás istentiszteleten vegyünk részt. Ilyen közös ciklusnyitó istentiszteleten voltak már 6 éve az egervölgyi presbiterek. Maradandó, áldott emlékként őrzik mindazok a szívükben, akik akkor részt vettek az úrvacsorás istentiszteleten.

Miután megérkeztünk az egri református templom elé, láthattuk, hogy férfiak és asszonyok szállnak ki autóikból és indulnak a templomba, hogy várják az útnak indító ígét. Esperes úr és az egyházmegyei gondnok úr köszöntése után elhangzott az igehirdetés alapigéje: „...ha van valami buzdító szavatok a néphez, szóljatok.”(ApCsel 13,16) Csomós József püspök úr röviden vázolta igehirdetésében egyházkerületünk egyre nehezebb lelki és anyagi helyzetét. Ugyanakkor arra buzdította a presbitereket, hogy Istenben bízva, szüntelen imádkozva lelkészekért és gyülekezetekért, hittel álljanak be a presbiteri szol-

gálatba. Ne feledkezzenek el őseik imádkozó életéről, és arról, hogy az Úr Isten a jelenleginél nehezebb időkben is megtartotta az ő népét. A bátorító igehirdetésre mintegy pecsét volt az úrvacsora, amely arról biztosított mindenkit, hogy az újszövetségben megmaradva, presbiterekre és előjárókra érvényes Jézus szava: „veletek leszek.”

Úrvacsora után a lelkészek bemutatták a gyülekezetek presbitériumait. Jó volt látni, hogy az egyházmegye minden lelkésze részt vett ezen az alkalmon, és minden presbitérium képviseltette magát.

Ebéd után Balog Zoltán, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára szólt a presbiterekhez. Tájékoztatót adott az ország nehéz gazdasági helyzetéről, és beszélt arról, hogy milyen erőfeszítéseket tesz a kormány országunk gazdasági helyzetének stabilizálása érdekében. Kérte, lássák meg a kormány áldozatos munkáját, mely országunk javát munkálja, és imádkozzanak, hogy a kitűzött terv sikerüljön.

Tisztelt Presbiterek Egervölgyén és a tiszáninneni kerületben! Kívánom, hogy a szolgálatot, amit vállaltak gondnokként vagy presbiterként, hittel, Isten és az emberek előtti felelősséggel töltsék be. Legyenek példaképei a gyülekezetüknek adakozásban, istentisztelet látogatásban, hogy 6 év múlva mindnyájukban az a jóérzés legyen: Isten kegyelméből elveztem és betöltöttem, ami rám bízott.

Papp Zsolt Endre, Sály

Nagyvisnyói fiatalok a nyíregyházi Magdaléneumban

2011. február 11-én, szombaton meglátogattuk a nyíregyházi Magdaléneum otthon lakóit és dolgozóit, és átadtuk nekik azt a temérdek adományt, amelyet a nagyvisnyóiak apraja – nagyja gyűjtött össze még az adventi időszakban. Az intézményről érdemes megjegyezni, hogy körülbelül 100 valamilyen értelmi vagy testi fogyatékkal, vagy esetleg mindkettővel élő lakója van.

Bár kicsit nehezen indult az utunk, mert a sok csomagot nem volt könnyű úgy elhelyezni az autóban, hogy még mi is beférjünk melléjük, azonban odaérvén egy igazán szívélyes fogadtatásban volt részünk. Meleg ebéddel vártak minket, majd körbevezettek az intézményben. Így megismerkedtünk a lakókkal, ami legtöbbször igazán megrázó élmény volt, hiszen a demencia legsúlyosabb eseteivel is találkozhattunk. Ottlétünk lezárásaképp kaptunk egy csodálatos műsort, néhányan verset mondtak, énekeltek és zongoráztak. Ek-

kor már egyikünk sem tudta a könnyeit viszafaajtani, anynyira megható volt látni azt a szeretetet, alázatot és akaratot, amivel bemutatották nekünk műsorukat. Eltűnődtünk azon, hogy kell-e ezeket az embereket sajnálni, hiszen mind így vagyunk, ha meglátunk egy fogyatékkal élő embert, sajnáljuk. Azonban úgy gondoljuk, egyáltalán nem szorulnak rá a mi szánakozásunkra, mert ők boldogok, nekik így teljes az életük, és nehézségeik ellenére is nagyobb szeretetet táplálnak felénk, mind egy hétköznapi ember.

A mi feladatunk tehát annyi, hogy támogassuk a nehéz sorsú embereket, ha csak

egy ruhadarabbal vagy egy játékkal is. Ez az adománygyűjtés is nagyon jól példázza, hogy az emberek képesek összefogni a nemes cél érdekében, és tudják biztatni, támogatni egymást, vagy azt, aki éppen rászorul.

Végezetül szóljon egy ige, amit az otthon lakóitól kaptam egy kártyán: „Áldjad lelkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled.” (Zsolt. 103,2)

Kormos Szabina, Sáfrány Enikő,
Tózsá Laura

Nők Ökumenikus Világimanapja Egervölgyén

2012. március 2-án megtartottuk – körzeti szinten – a világimanapot a mezőmagymihályi gyülekezetben. Idén a témát Malajzia asszonyai a következőben jelölték meg: Győzedelmeskedjen az igazság! Mi a célja és lényege a minden év március első péntekjén megtartott imanapnak? Ökumenikus Világimanapot 1870 óta rendeznek a keresztyén közösségek, elsősorban a női szolgálattevők. Csodálatos, hogy nem halványult el az évek, évtizedek során, hanem megerősödött. A program célja elsődlegesen az ismeretátadás, a közösségek megerősítése

és a különböző országok keresztyén női csoportjai egyfajta kapcsolatfelvételének elősegítése. Nagyon fontosnak ítélem azt a mozzanatot is, hogy a befolyt adományokból az elmaradott térségek asszonya-

inak, gyermekeiknek az életét tudjuk elviselhetőbbé, élhetőbbé, szebbé tenni. Talán az éhezőt megelégtíteni, a szomjazónak vizet juttatni, s nem utolsósorban az

Isten színe elé vinni a rászorulókat, imádságban, segedelemkérés végett.

A Mezőnagymihályon tartott imanap a református műemlék templomban kezdődött Komróczki Sándorné Kádár Margit lelkész orgonajátékával s köszöntőjével, majd Bogárdi Ferenc kurátor kívánt áldást a jelenlévőkre. Ezek után Hímer Flóra szavalatában gyönyörködhettünk: „Szeretnék példát venni Tőle,/ Aki virágot ültet a mezőre, /S elrejtí arcát a virág mögé... /Szeretnék példát venni Tőle,/ Akinek soha sincsen pihenője, /S munkája mégis olyan zajtalan,...” (Reményik Sándor). A szószéki szolgálatot Pappné Szakács Csilla lelkipásztor végezte. A tél hidegét idéző templomból átvonulva, Bogárdi Ferencné igazgató jóvoltából, kellemes, fűtött helyen folytathattuk tovább az imanapi programot. A több mint hatvan nőtestvér között férfitestvéreket is köszönthettünk: eljött Gróf Lajos gondnoktestvérünk is. Okosné Szalontai Anikó pedagógus közreműködésével Papp Zsolt lelkész vetített képes előadása következett Malajziáról: érdekes volt látni, hogyan élnek a világnak azon a részén, sok értékes információhoz jutottunk mind történelmi, földrajzi, képzőművészeti, mind egy-

háztörténeti, felekezeti, társadalmi aspektust tekintve. Az imaközösséget énekléssel vezettük be, s elcsendesedve a programfüzet könyörgéseit vittük a Kegyelmes Istenünk elé a lelkészek: Komróczki Sándorné Kádár Margit, Pappné Szakács Csilla, Hajdu Ferencné vezetésével mi, a gyülekezetek asszonytestvérei. Rámutatunk arra, mily felemelő érzés, hogy szerte az egész teremtett világon hasonlóképpen járulnak a keresztyén testvérek az Úr elé. Szinte éreztük a világban lévő keresztyén nőtestvérekkel lélekben az összetartozást. Az Úr imádsága előtt Hazánkért is imád-

koztunk, Isten áldásának kiadásáért eszedtünk. Megható volt, amint mindhárom lelkipásztor megáldotta a megjelenteket. S végezetül a szeretetvendégségen a helyi gyülekezet asszonyai a finom falatok mellé illatos, gőzölgő, citromos és gyümölcssteát kínáltak. Az agapé jó alkalomnak kínálkozott arra, hogy a rég nem látott testvérek elbeszélgessenek, köszöntések egymást, s ami a legfontosabb: egymás hite által épüljenek. Hisszük, hogy ez az alkalom több szempontból is hasznos volt. Egyfelől azért, mert a mi kicsiny filijerjeink is – bár csepp a tengerben – jó és konkrét célt szolgálnak a nagy egészet tekintve. Másodsorban azért, mert megtapasztaltuk milliószer, hogy a lelki munkálkodásunk nem hiábavaló az Úrban, az imádságaink nem hullanak a porba. Harmadsorban a közeli testvérekkel való találkozás, különös tekintettel a jó célra, mindenképpen építő jellegű és hatású. E helyről is illesse köszönet a szolgálattévőket és a szervezőket! Ha az Úr életünket megtartja, 2013-ban is részt veszünk a világimanapi rendezvényen!

Komróczki Sándorné Kádár Margit
lelkész

Böjti lelkészértekezlet Tibolddarócon

2012. március 5-én az Egervölgyi Református Egyházmegye lelkészakara Tibolddarócon tartotta a böjti alkalmával lelkész-

értekezletét. Bemutakoztak az egyházmegye új lelkipásztorai. Szilágyi Zoltán Cserépfalu új lelkésze a napi ige alapján tartotta a napkezdő áhitatot. Deliné Horkay Márta nagyvisnyói lelkész Jézus böjtiéről és megkísértése történetéről tartott nagyon komoly, mindent átfogó előadást, melyről a lelkészek pozitív véleménye a követ-

kezőképpen nyilvánult meg: Szeretnénk egy példányt az előadásból. Hajdú László andornaktályai missziói lelkész az Ószövetség, az Újszövetség és napjaink böjti szokásairól szólt. Vajon lelkészek és gyülekezeti tagok átérzik-e a Biblia szerinti böjt fontosságát, amely tulajdonképpen nem egy öngyöttrő, kínzó foglalatosság lenne, hanem egy lelket gazdagító, a mennyei atyával kapcsolatot mélyítő, hasznos idő.

A lelkészértekezleten igehirdetési vázlatok cseréltek gazdát, segítve ezzel a lelkészeket a húsvéti ünnepi készülődésben, természetesen nem megspórolva ezzel az Úr Isten előtti tusakodást az igehirdetésért.

Ebéd után a gazdasági bizottság megvizsgálta az egyházmegye elmúlt évi zárószámadását, majd az új év gazdasági és missziói programjait egyeztetette. Lelki és anyagi téren is hasznosnak bizonyult az együttlét. Örülünk, hogy a tibolddaróci református gyülekezet ismét bizonyosságot tehetett vendégfogadó szeretetéről.

Papp Zsolt Endre, Sály

Úgy tekintsen minket minden ember,
mint Krisztus szolgáit
és Isten titkainak sáfárait.
(1Kor 4,1)

Mint Krisztus szolgái

A 2012. január 1-jével szolgálatba lépő gyülekezeti tisztségviselők a Zempléni Egyházmegyében találkozásra, megbeszélésre gyűltek össze februárban, illetve március elején.

Először a gondnokok és lelkipásztorok találkoztak a szerencsi református Találkozás Házában. A megnyitó áhítatot Mészáros István lelkészi főjegyző tartotta az 1Korinthus 3,3-6 alapján. Rámutatott annak veszélyére és romboló hatására, ha versengések és szakadások, pártoskodások támadnak a gyülekezetben. A gyülekezeti rend az, ha mindnyájan tudatában vagyunk annak, hogy minden tisztségben, feladatban a Krisztus szolgálatában állunk. Az esperesi köszöntés különösen is szólt azokhoz, akik most lettek a gondnoki tisztt betöltői. Köszönet szólt azok felé is, akik már korábban, 6 éven át, vagy akár többször 6 éven át is viselték ezt a tiszteket, és köszönetünk kinyilvánításával

fordultunk azok felé is, akik korábban gondnokai voltak valamilyen gyülekezetnek, de most már nem viszik tovább ezt a szolgálatot, és így a találkozón nincsenek itt, de a gyülekezetük megbecsült tagjai. Áldott legyen az Isten, hogy adott és ad továbbra is gyülekezeteinknek felelős vezetőket. Tanácskozásunk fő célja az volt, hogy áttekintsük, mi is a feladata a gyülekezet vezetésével megbízottaknak. Egyházalkotmányunk a gondnokok teendőit úgy sorolja fel, hogy majdnem mindegyik azzal kezdődik: „a lelkipásztorral együtt”. Jelentős mozzanatot találunk ebben a megfogalmazásban. Nem jó az a hozzáállás sem, hogy majd a lelkipásztorunk tudja és végzi, amit a gyülekezetben kell, még ha ebben esetleg nagy megbecsülés van is, és így minden összeütközésnek elejét lehet venni. Együtt! - ez a kívánatos és szükséges. Nem jó természetesen az sem, hogy a lelkipásztor nélkül, őt kihagyva a dolgokból, akár kíméletből, akár véleménykülönbség miatt. Sőt még akkor sem, ha esetleg másik közösségben, másik gyülekezetben lakik a lelkipásztor. Ez az „együtt” nem is csak a két eljáróra vonatkozik, hanem megfelelő értelemben kiterjeszhető a presbiterekre, a nőszövetségre és a gyülekezet többi tagjaira is. Külön megbeszélés tárgyát képezte a gyülekezet gazdálkodásának irányítása és adminisztrálása. Erről a bevezető gondolatokat Fodor József lelkipásztor, egyházmegyei számvevő adta elő. Fontos a pontos és a szabályoknak megfelelő könyvelés, a gyülekezet tájékoztatása időben a felmerülő anyagi szükségéről. Az anyagi támogatás lehet több részre elosztva az esztendőben, sőt ez a kívánatos, hogy ne támadjanak nehézségeket, hiányt jelentő hónapok. A támogatás mértéke lehet differenciált, kinek-kinek jövedelme szerint 1%. Erről hosszabb távon jó tapasztalatról tudott beszámolni az előadó.

Ezen a szűkebb körű tanácskozáson már előre tekintettünk a hamarosan következő presbiteri konferenciára, amire március 3-án kerül sor.

A presbiteri konferencia tavasz kezdetén rendszeresen visszatérő alkalom a Zempléni Egyházmegyében, a helyszín is szinte állandósult már az évek során, amely a szerencsi középiskolai kollégium volt, ahol a többnapos találkozók esetén szállás is rendelkezésünkre állt, és az ellátást is biztosították. Most a szokásostól két vonatkozásban tértünk el. Egyrészt, hogy nem többnapos, hanem csak egy napos volt a konferenciánk, másrészt a jelentkezők számának jelentős növekedése miatt új helyszínt kellett keresnünk, amit az egyik általános iskola éttermében találtunk meg. A több mint 260 presbiter 54 gyülekezetből érkezett. A kezdő áhítatot

itt is főjegyzőnk tartotta a János 1,19.23 és Róma 1,1-2.14 alapján. A terem teljesen megtelt, s ez fegyelmzettséget és egymásra figyelmet kívánt meg minden résztvevőtől, amire nem is volt semmi panasz. A szokásos énektanulást két részre osztottuk. Dél előtt Virágh Sándor végezte most is. A zoltártól a zoltárfeldolgozáson, dícséreten át az új énekig vezetett a tanulás, majd délután Kis Gergely Márton vitte tovább kóboz kísérettel. A konferencia fő témája a gyülekezetépítés volt. Úgy gondoltuk, hogy ehhez szükség van tényleges helyzetünk megismerésére is. Két előadás szólt erről. Az egyik gyülekezeteink lelki helyzete. Erről Tóth Tamás kovácsvágási lelkipásztor szólt. A másik az anyagi helyzet. Ezt Baksy János számvevő-lelkipásztor elemezte. Ehhez a helyzethez kapcsolódott két előadás a gyülekezetépítésről.

Egyrészt a nagyvárosban, egy lakótelepen történő gyülekezetszervezésről. Itt a miskolci Avas-Dél lakótelepről hallottunk Dandé András lelkipásztortól. Másrészt a kis, szórványgyülekezetben folyó építésről, megőrzésről szólt Bereczky Örs, Ormánságban szolgáló lelkipásztor. Számos meglepő adattal gazdagodtunk az előadásokból, és sok hasonlóságra ismerhettünk rá, amiről azt állapíthattuk meg, hogy nálunk is így van gyülekezeteinkben. Megörvendeztette konferenciánkat Dr. Korondi Klára főorvos asszony verssel, D. Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke az új presbiterek köszöntésével. Az asztalközösség, hisszük, a presbiterek közötti testvériséget mélyítette el, és ismeretségek megkötésére is alkalmul szolgált.

Dr. Börzsönyi József
Fotók: ZRL-Baksy

Presbiteri konferencia Nagyrosványon

2012. február 19-én presbiteri konferenciát tartottunk a Nagyrosványi Általános Iskola tornatermében. A bodroghalmi, az alsó- és felsőberecki, a pálházai és bózsvai, illetve a nagy- és kisorvályi presbitériumok között fennálló kapcsolatok ápolása, valamint a közös lelki-hitbeli erősödés céljából tartottuk meg tavaszi presbiteri konferenciánkat ezúttal Nagyrosványon.

Összesen 60 fő vett részt együttlétünkön, melyen előadással szolgált dr. Győri István, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia Újszövetségi Tanszékének professzora.

Előadásának témáját az adta, hogy ebben a tanévben több hónapot tölt Hollandiában, ahol az ottani református teológián oktat, valamint kutatásokat is végez.

Eközben pedig aktívan részt vesz az ún. szigorú református egyház életében. Ez utóbbi témában kértük előadásra: tartson beszámolót arról, hogyan él meg hitüket a mindennapokban ottani református test-

véréink, hogyan segítik a presbiterek a lelkészek munkáját stb.

Így egy nagyon alapos, érdekes, átfogó képet kaptunk a hollandiai református egyházakról, létrejöttükről, a szakadások okaitól a hitvallásokon keresztül eljutottunk napjainkig. Rendkívül izgalmas volt hallani az alapfelfogásról: a gyülekezet egy nagy család, ahol mindenki fontos, mindenkit számon tartanak. Ugyanakkor éppen úgy, mint egy családban, van bizonyos rend, melyhez köteles magát tartani a református egyháztag (pl.: Csak az egyháztag, aki rend-

szerezsen templomba jár. Dél előtt a másfél órás istentiszteleten ugyanannyian vannak, mint délután a hasonló időtartamú alkalmon). Igen bátorító volt látni az összetartást, mely olyan hétköznapi dolgokban is megnyilvánul, hogy a reformátusok a református testvérek boltjaiban vásárolnak, így támogatva őket.

Szívet melengető volt hallani a keresztelésről, amikor is az istentisztelet végén minden gyülekezeti tag sorban áll, hogy gratuláljon, áldást kívánjon a családnak, valamint az istentiszteleten résztvevő gyer-

mekek a maguk kedves játékaik közül adnak egyet-egyét a megkeresztelt kisdednek.

A kiszámíthatóság, a rend, az egyházfegyelem biztonsága, az összetartozás ereje és a testvéri szeretet öröme csendült ki a holland református testvérek gyülekezeti életét bemutató előadásból. Professzor úr hangsúlyozta, hogy természetesen ott is vannak problémák, konfliktusok olykor, de a mindennapi gyakorlati hitük megéléséről hallottak rendkívül felvillanyoztak, elgondolkodtattak és bátorítottak is egyben.

A presbiterek feladata nagyon szerteágazó (családlátogatás, házi bibliatanulmányozó csoportok vezetése stb.): fel is merült

kérdésként, hogy hogyan van idejük ennyi szolgálatot ellátni. A válasz az odaszántság mellett az anyagi biztonságra utalt: az ottani jövedelmi viszonyok mellett egy átlagembernek jövedelem kiegészítés vagy spórolás céljából nincs szüksége otthoni munka végzésére is, így a szolgálat a szabadidő eltöltésének egyik csodálatos lehetősége sok presbiter számára. Természetesen ezt a szabadidőt tölthetnék kedvteléseik kielégítésével is, de keresztyén emberként örömiük az Úr szolgálata.

Adakozás tekintetében a Szentírásban található példát követik: tizedet adnak (nem kötelezően, hanem önkéntesen).

Rendkívül gazdag, tanulságos, elgondolkodtató előadásban volt részünk, melynek végén kérdésre, beszélgetésre is volt lehetőség, amivel éltek is a presbiterek.

A professzor úr hangsúlyozta, az előadás célja nem az volt, hogy hasonlítgassuk az ő és a mi egyházi viszonyainkat, inkább csak az, hogy betekintést kapjunk az ottani egyházi életbe, és tanulhassunk belőle. Kívánjuk, hogy amit építőnek, jónak, hasznosnak találnak az egyes presbitériumok az elhangzottak alapján, merjék megvalósítani gyülekezeteikben.

Almási Ferenc lelkipásztor

Templom és iskola

– egyházközségi
tanulmányi

napot rendeztek Sátoraljaújhelyen

A keresztyén nevelés pilléiről, a Tiszáninneri Református Egyházkerület iskoláztatási programjáról, és az állami közoktatás mai kérdéseiről is szó volt a február 4-én Sátoraljaújhelyen tartott egyházközségi tanulmányi napon. A program keretében ismertették a szeptemberben induló Petőfi Sándor Református Általános Iskola terveit és feladatait is.

A nemzet megmaradása a nevelés értékrendjétől és a tudomány művelésétől függ – hangsúlyozta előadásában Ábrám Tibor, aki elsőként a Kárpát-medencei református iskoláztatási rendszerbe nyújtott betekintést. Beszédében kitért a Magyar Református Egyházat alkotó egyháztestekre, a testvérkerületekben működő, egyházi fenntartású intézményekre, de két szervezet, a Keresztyén Iskolák Nemzetközi Szövetsége (ACSI) és az Európai Keresztyén Oktatók Szövetsége (EurECA) munkáját is méltatta. A főgondnok részletes tájékoztatót adott a Tiszáninneri Református Egyházkerület oktatási program-

járól is. A keresztyén nevelés három pillérét, a családot, a gyülekezetet és az iskolát emelte ki. Mint mondta, ezen közösségek szoros együttműködése a stabilitást biztosítja.

A megkeresztelt embernek joga van a keresztyén neveléshez – ezt mondta Gubala Róbert a Katolikus Egyház iskoláztatási elveiről és gyakorlatáról szóló előadásában. A római katolikus esperes aláhúzza, hogy nemcsak a szülőknek, hanem a lelkipásztoroknak is kötelességük, hogy a gyerekek keresztyén neveléséről gondoskodjanak. Emellett törekedni kell a fiatalok fizikai, szellemi és erkölcsi képességeinek felerősítésére, azok harmonikus kibontakoztatására, valamint a társadalmi

életben való részvétel felkészítésére – fűzte hozzá. Rávilágított, hogy az úgynevezett „semleges” iskolák abban különböznek a keresztyén oktatási intézményektől, hogy ez utóbbiban foglalkoznak a létezés végső értelmének kérdésével.

Szönyi István presbiter, önkormányzati képviselő az állami közoktatás mai kérdéseiről és a Nemzeti köznevelésről szóló törvényről számolt be részletesen. A képviselő kifejtette a törvény célját, miszerint az a fiatalok értelmi fejlesztését, önálló életvitelre való nevelését, a társadalmi leszakadás megakadályozását és a tehetséggondozást szolgálja. Szólt továbbá a közoktatási intézmények alapításának feltételeiről és folyamatáról, az egyházi intéz-

ményekre vonatkozó jogszabályokról, de beszélt a hittan és az erkölcsstan oktatásáról, a pedagógusokat érintő óraszám-változásokról, illetve az egyházi intézmények normatív támogatásáról is.

Olyan intézményt szeretnénk indítani, amely épít a református hagyományokra – ezt mondta Deák István a tavaly májusban alapított Petőfi Sándor Református Általános Iskola feladatairól. Az egyházkerület által fenntartott intézmény fölmenő rendszerben, a tervek szerint első négy osztállyal kezdi el működését Sátoraljaújhelyen – tájékoztatott az igazgató, aki azal is buzdította a jelenlévőket, hogy re-

ménység szerint később a többi osztályt is el tudják majd indítani. A tantervet ismeretve felhívta a figyelmet a számítástechnikai ismeretek fontosságára, a nyelvtanításra, az egészséges életmódra és a környezet-tudatosságra való nevelésre, majd átfogóan szólt a pedagógusokkal szembeni szakmai elvárásokról is. Deák István továbbá elmondta, hogy az intézmény őszi indulása előtt szükség van a már meglévő épület felújítására és berendezésére.

A tanulmányi napon dr. Kádár Ferenc lelképásztor arról beszélt, hogy a sátoraljaújhelyi gyülekezet mindig nagyon fontosnak tartotta, hogy gondoskodjon a fel-

növekvő nemzedékről. Az iskola önálló lesz, de nem lesz egyedül, hiszen életét meghatározzák majd azok a közösségek, amelyekhez tartozni fog – fogalmazott a lelkész, aki itt kiemelte a gyülekezettel, illetve a sárospataki intézményekkel való együttműködés szerepét. Dr. Kádár Ferenc hangsúlyozta az ökumenikus nyitottságot is, végül úgy szólt: fontos, hogy a református iskolában ne csak liturgikus alkalmak legyenek, hanem a hit és a cselekedet együttesen jelenjen meg az intézményben.

Kojsza Péter

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből

Ökumenikus alkalmak. A hagyományos imahét megtartása mellett a Református Gimnázium közössége is ökumenikus istentisztelet keretében készült az új esztendőre, valamint immár hatodik alkalommal került megrendezésre március első péntekjén a nők nemzetközi imanapja.

Jótekonysági bál. Háromszáz vendéggel rendezték meg a sárospataki református gyülekezet közösségei jótekonysági báljukat, amely sorban a tizennegyedik. A műsorban szerepelt a templom énekkara, a Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola mazsorett csoportja, a gyülekezet Kreateam körének és a Reformá-

tus Gimnázium tanulóinak táncprodukciója, a Református Általános Iskola nyolcadikos osztálya, a presbiterek csoportja, valamint a Sárospatak Dixieland. Illesse köszönet az előkészületben és meg-

rendezésben részt vevőket munkájukért, a tombolatárgyakat felajánlókat nagylelkűségükért, a támogatókat, hogy segítségükkel családok kedvezményesen vehettek részt az alkalmon, valamint a Fridrik

virágszalont, hogy székhuzattal tették ünnepegyessé a helyszíni szolgáló sportcsarnokot. Az esemény bevételét az egyházi épületek állagmegóvásának költségeire fordítjuk.

Zsuzsanna napi köszöntés. A Sárospataki Rákóczi Vár Múzeumának kazettás mennyezetű református templom-termé-

ben tartotta Lorántffy Zsuzsanna fejedelemasszony öröksége megbecsüléseként névnapköszöntő alkalmát a gyülekezet, melyen dr. Dienes Dénes professzor a fejedelemasszony végrendeletéből származó hitvalló gondolatokkal erősítette a ma élők küldetésstudatát. Az eseményt gazdagította a református énekkar szolgálata dr. Takács Andrásné vezényletével.

Ötórai tea Tóth Máté Miklóssal. Személyes vallomástétellel, versekkel, novellákkal gazdagította az elismert színművész, író február utolsó vasárnapjának estéjén az érdeklődőket a gyülekezet Lorántffy termében.

Virágh Sándor lelkipásztor
Sárospatak

Evangelizáció Füzérradványban

Január utolsó hete az evangelizáció jegyében telt Füzérradványban. Az elveszettség érzéséről beszélgettünk, első alkalommal Tóth Tamás lelkipásztorunk mellett vendégünk volt Tar László mádi református lelkész, aki az elveszett juh példabeszédét magyarázta. Jó érzéssel hallgattuk szavait, felemelő volt arra gondolni, hogy minket is vár valaki, aki szeret, aki felemel, aki a tenyerében akar tartani bennünket, nekünk csak annyit kell tennünk, hogy figyelünk rá, a mi jó Istenünkre, szólunk hozzá, keressük Őt gondjainkban, bánatainkban, és Ő mindig meghallgat minket, és segít.

A következő alkalommal Almási Ferenc nagy- és kisrovágyi református lelkész a tékozló fiúról beszélt nekünk nagyon szépen. Bizony mi magunk is néha találva éreztük magunkat szavai által. Gyarló emberként hajlamosak vagyunk a napi gondok közepette a haragra, a dühre, és ilyenkor esetleg olyat teszünk, amit később keservesen megbánunk. A jó Isten vár ránk.

Várja, hogy mikor térünk vissza Hozzá! (?) Ha ez megtörténik, szeretettel fogad újra gyermekévé. Ettől az érzéstől megnyugtatóbb nincs az ember számára a Földön.

A befejező alkalommal Mata András pálházi római katolikus esperes és Kállay László volt a vendégünk, aki Nyíri, Hollóháza, Füzérkomlós községeknél a lelkipásztora. Kállay tiszteletes kedves-szép szavakkal magyarázta nekünk az asszony történetét, aki az elveszett drahmáját kereste. Igen, ebben a példázatban is magunkra ismerhettünk! Életünk forgatagában jöhetnek események, amik megzavarhatják lelki nyugalmunkat, és kizökkenthetnek istenfélő, becsületes életünkből. Ilyenkor sem szabad elcsüggedni, mert keresni a helyes utat, keresni azt a bizonyos elveszett drahmát mindig lehet és kell is. Tudjuk a mondást, „aki keres az talál,” együtt örvendezik a szeretettel és minden jó szándékú emberrel.

Közben azt vettem észre, hogy Makó Laci bácsi – falunk református kántora –

gyönyörű orgánumát követve egyre szebben, egyre összeszokottabban, erőteljesebben hangzik a szánkából a gyönyörű ének:

*Siessetek, hamar lejár,
Kegyelmem már régóta vár,
Ma még lehet, ma még szabad,
Borulj le a kereszt alatt.*

Ilyen szép és felemelő gondolatokkal feltöltődve beszélgettünk még egy-egy pohár bor és tea mellett, amihez finom pogácsát is kaptunk a füzérradványi református gyülekezetből.

Isten áldását kérem lelkipásztorainkra, a kifejtett munkájukra. Legyen türelmük idejük mindig ránk, még ha csak egy maroknyi lélekről van is szó. Vegyék a fáradságot és jöjjenek, ápolják lelkeinket, mert mindannyiunknak erre van szüksége, még ha nem mindenki ismeri is be, hiszen erről szól az elveszettség és a megkeresés, megtalálás példázata is.

Berecz Katalin

Köszönetnyilvánítás

A Zempléni Református Egyház megye fenntartásában működő vissi Református Átmeneti Anyaotthon köszönetnyilvánítását fejezi ki az elmúlt esztendőben az egyházmegye területén lévő gyülekezetektől kapott pénzületi és természetbeni támogatásért.

Külön köszönetet mondunk a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak, amely – együttműködve a Reckitt Benckiser Magyarország Kft-vel – lehetővé tette, hogy intézményünk egy automata mosógépet és egy moso-

gatógépet kaphasson. Intézményünk egyike lett annak a tíz anyaotthonnak, amelyekre a Tiszta Gondoskodás országos jótékonyági akció ráirányítja a szociális szféra figyelmét. A kampány célja az intézményekben élők életkörülményeinek javítása.

Köszönetünket egy Igével fejezzük ki: „Kölcsön ad az Úrnak, aki kegyelmes a szegényhez; és az ő jótéteményét megfizeti néki.” (Példabeszédek 19,17)

Elek Gabriella
lelkész-intézményvezető

Látogatás a Tompa Mihály Református Általános Iskolában

Gyermekként az iskolát nagynak látjuk. Folyosói hatalmasak, osztálytermében a méretében különös ablakokon beáradó fény akár táncot is járhat. Emlékszem a helyhez kötő padokra, a főlény tornyosuló katedrára, azon a tanári asztalra, amely mögül főlény magasodott a Tekintély. Emlékszem a tanári szobához vezető folyosóra, ahol ha ügyes-bajos dolgainkhoz tanáraink segítsége szükségeltetett, állodogálva várakoztunk, miközben a titokzatos ajtón ki-be jártak tanáraink.

Felnőttként, ha az ember visszamegy régi iskolájába, emlékeit idézi föl. Rácsodálkozik, hogy „összement” az egykor hatalmas épület, betekint a titokzatos ajtón, sőt esetleg be is lép, vagy helyét keresi régi osztálytermében. Ez a tájékozódás érzelmileg telített, nem enged nyitott kíváncsiságot, mely magára az iskolára, az iskolai létre irányul.

Örömmel vettem tehát Kolumbán Gábor lelkipásztor meghívását, hogy látogassam meg iskolájukat. Reggel érkeztem a templomhoz, éppen időben, hogy hallhassam a gyermekek éneklését. A tavaszt próbálgató napsütésben elgondolkodtam, micsoda lehetőség, hogy ismerőssé válhat a templom már a kicsi gyermek számára is. A templomtól az iskolá-

ig hosszú út vezet. Csendes séta párosával, hosszú sorokban: gyermekszegény világunk apró örömképe ez. Hosszú sorok egy összekötő úton, templom és iskola, iskola és templom között. Lehetőség, mert ha e kettő egyaránt otthon, ha e kettőben Ugyanaz vár, ugyanaz tanulható, élhető, tapasztalható, akkor hűségese nevelői vagyunk keresztyén felnőttként a ránk bízott gyermekeknek.

Elindul az első óra, mindenki a helyére kerül. Egyik csoport itt, másik ott: otthonos termekbe, színes világba tekinthetek be. Négy osztály dolgozik, tanul. Felmenő rendszerben bővül ugyanis az iskola. Kereset, minőséget, sok munkával, minőségivé, reformátussá. Ezek a kulcsfogalmak támaszthatják alá az iskola(ki)építés folyamatát. A családiasság magától értetődik. A református iskola nem a táblacserétől az, hanem attól lehet azzá, ahogy benne élnek. Mert együttélésünk módjával többet tanítunk, mint puszta szavainkkal, beszédünkkel. Ez hitelességünk próbája.

Nem csak benéztem a barcikai iskolába. Időt töltöttem ott. Láttam az igazgatói iroda nyitott ajtaját, láttam az aulát felmosó munkatársakat. Őket sem szoktuk meglátni, sem észrevenni, pedig mi lenne láthatatlan és folyton újakezdődő munkájuk nélkül? Láthatatlanok az emberek többsége számára, mint ahogyan az irodákban folyó munkák is azok. Ki látja, mi történik asztalok mellett, papírokon, számítógépeken, telefonokon? Működés.

Elmélkedésemből csengetés billent ki. Csengetés, nyüzsgés, csengetés, bevonulások. Láttam kis törpecskéket, akik karszalagot hordanak, és segítenek megtartani a rendet. Mindenki kipróbálhatja magát ebben a feladatban a nagyobbak közül.

Míg a tanterekben folyt a munka, beültem a tanáriba is. Kávé mellett beszélgettünk az épp nem taní-

tókkal, akik azért beszélgetés közben tettek a dolgukat. Miért tanítanak itt? Hogy kerültek ide? Mi az, hogy református iskola?

Érdekes hely lehet, ha van, aki jelentős tanári pálya után vált, hogy itt lehessen. Nem azért jön tehát, mert nincs számára hely máshol, hanem mert jönni akar, és lehetősége van. Elgondolkodtam: bizonytalan a világ. Ki hagyja el szívesen a biztosat egy bizonytalanért, egy nem ismertért. Milyen értéket sejt, milyen hasznot remél?

Itt a hasznot természetesen nem anyagiakban gondolom. Kérdéseimre nem kész, dogmatikus válaszokat kaptam, inkább érzéseket, képeket. Ezekért is jöttem. A vonulás az úton veszekedés nélkül. A folyosó gyerekekkel tele kiabálás nélkül. Vannak hangok, zajok és minden, ami kettőnél több gyermek jelenlétével jár, de indulat nélkül. Az elhagyott nagy értékű nyakláncot visszaadja a megtalálója. A bálban zsebből kiesett nagyobb összeg viszszaadása, vagyis „becsületes” megtalálása,

és hogy azért a valódi gazda jelentkezik csak, és más nem, ez természetes. Valami több, valami, ami hiányzik mai világunk mai életéből. Beszélgetőtársaim közben megvitatták egyes gyermekek ügyes-bajos kérdéseit, mert fontos, hogy tudják: ő hogyan halad, a másiknak hogyan sikerült... És ez a lényeg. A gyermek a fontos. És a felnőtt a fontos. Nem egymás helyett, vagy egymás ellen kijátszva. Együtt.

Barnóczki Anita

Az Átányi Református

A téli szünetről visszatérve református iskolánk tanárai és diákjai egyaránt kipihenten és feltöltődve folytatták a 2011/12-es tanév munkáját. Január végén az Ökumenikus Imahét keretében diákjaink verses és hangszeres műsorral kedveskedtek az erdőtelki, az átányi és a hevesi istentiszteleteken.

Január 20-án, a Magyar Kultúra Napján Balláné Erika és Balogh Imre pedagógusaink szervezésében játékos vetélkedő formájában emlékeztünk meg a magyar kultúra évezredes hagyományairól, szellemi értékeinkről. Továbbá ezen a napon két diákunk, Bakos Mirtill 7. osztályos és Balogh Attila 3. osztályos tanulóink képviselték iskolánkat a Tenken megrendezett szépíró, valamint vers- és prózamondó versenyen.

Diákjaink már január végétől nagy izgalmossal készülődnek a farsangi ünnepekre. A Dr. Fél Edit Közösségi Házban március 7-én tartandó téltemető mulatságra a legtöbb osztály jelmezes felvonulással készül, de láthatunk táncos produkciókat és

Általános Iskola hírei

az Abrakadabra színjátszó kör lelkes tagjai is fellépnek egy tréfás darabbal. A műsorok között zsákbamacskával, szívkirály és szívkirálynő választással kedveskedünk a gyerekeknek, majd övök a táncter, jöhet a közös mulatozás.

Szeretettel várjuk a leendő 1. osztályos tanulókat a beiratkozás időpontján, 2012. március 29-30-án.

Iskolánk körzeti, alapfokú művészeti oktatást nyújtó általános iskola, tehát a környező településekről is várunk ide tanulókat.

Intézményünkben jelenleg 8 osztályban 80 tanuló tanul. A kis létszámú osztályokban családi hangulatban, személyre szabottan tudunk foglalkozni minden gyerekekkel.

Az alapfokú művészetoktatás furulya, trombita, és zongora tanszakokkal működik, terveink közt szerepel ezek bővítése.

A szabadidős tevékenységek lehetőséget adnak diákjaink számára, hogy képességeiket kibontakoztassák. Ezek a következők: néptánc szakkör, gitár szakkör, citera szakkör, futball szakkör, színjátszó kör. Saját, 21 fős iskolabuszunkkal szállítjuk a más településről hozzánk járó gyerekeket.

Évente biztosítjuk az úszásoktatást a káli tanuszodában, ahová szintén az iskolabuszszal visszük a tanulókat.

Ezen kívül színházlátogatás, nyári táboroztatás és tanulmányi versenyeken való részvétel is szerepel az iskola kínálatában.

A mi pedagógiánk alapja a szeretet, a türelem, a törődés, a figyelem, amely hatékonyabb nevelési eredményeket hoz, mint a siker- és teljesítményközpontú módszerek.

Célunk az egyéni adottságoknak megfelelő, sokoldalú személyiségfejlesztés, a keresztyén értékek átadása.

Fontosnak tartjuk a tehetséggondozást és a gyengébbek felzárkóztatását.

Ferenczfy Zoltán

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma a Kárpát-medencében

Sárospatak város életében a Sárospataki Református Kollégium mindig meghatározó volt. A pataki iskola vonzáskörzete folyamatosan tágult, megszűnt „csak” városinak lenni: szinte az egész magyar északi peremvidékről áramlottak Patakra a tanulni vágyó ifjak: Máramarostól Nyitraig, Szabolcsból, Szatmárból és Ungból. Volt időszak a történetében, amikor annyi diák élt a falai között, mint ahány felnőtt lakója volt. (Pl. 1770-ben a városnak 1431 lakosa volt, ugyanakkor a Kollégiumnak 1346 diákja.) Trianon országnak, városnak, Kollégiumnak hatalmas sérülést okozott. A Kollégium beiskolázási körzete jelentős mértékben szűkölt. A határokon túlról érkező diákok létszáma apadni kezdett, az 1952-es államosítást követően szinte el is tűntek a tanulói névsorokból, s majd csak az 1990-es évektől jelennek meg újra.

Napjainkban a Sárospataki Református Gimnázium és Általános Iskola tanulói létszámának 2,7-2,8%-a magyarjékú, nem magyar állampolgár. Többségükben a Felvidéken, Kárpátalján és Erdélyben élő magyarjékú családokból érkeznek, akik kifejezetten tanulási, továbbtanulási céllal választanak magyar középiskolát gyermekeik számára. Továbbtanulási stratégiák között magyar egyetemek, főiskolák szerepelnek, így jórészt speciális képzési programokat (két-tannyelvű oktatás, emelt angol) részesítik előnyben. Tanulmányaik befejeztével az áttelepülés szándéka a Szlovákiából érkezettek körében nem jellemző.

A határon túli tanulók beiskolázása nem jelent problémát az iskolának, bár a jogi státuszából fakadó adminisztratív problémák megjelennek (hol, mikor, kinek, mi jár, milyen alap- és emelt normatív támogatások járnak utánuk), a tartózkodási engedély, a társadalombiztosítási ellátás és egészségügyi szolgáltatás okozza a legtöbb gondot a családoknak. Tanulóink nyelvi szocializációja, nyelvhasználata nem okoz problémát sem a kapcsolattartásban, sem az osztályközösségbe való beilleszkedés során. Tanulmányi előmenetelükben számottevő eltérés nem tapasztalható, bár el kell ismerni, hogy bizonyos tantárgyakból (reáltárgyak,

idegen nyelv) magasabb színvonalú tudással rendelkeznek hasonló korú magyar társaiktól, ugyanakkor történelmi, földrajzi ismereteik nincsenek mindig összhangban a Magyarországon tanítottakkal.

Magyarjékú, nem magyar állampolgár tanulóink iskolai jelenléte sok szempontból meghatározó iskolánk életében: a történelmi beiskolázási körzet újbóli megtalálásán és megerősítésén túl a diákok és felnőttek körében, csupán a jelenlétükkel végzett, az összetartozást megerősítő láthatatlan miszterioz munkát felbecsülhetetlen.

Magyarjékú, nem magyar állampolgár tanulóink az osztályközösség tagjaként az internátus lakói. Az osztályközösséghez való

tus magyar tannyelvű iskolával, osztállyal. Új élményeket, tapasztalatokat szereznek tanulóink, betekintést nyerhetnek az ottani életbe, az intézmény- és gyülekezetlátogatás révén részeseivé válhatnak a kint élő magyarok mindennapjainak, láthatják sokszor a miénknél jóval nehezebb életkörülményeiket, erősödhet bennünk az összetartozás érzése.

Idén több alkalommal is volt olyan lehetősége magyarországi diákjainknak, amikor átélhették egy kicsit, mit is jelent határon túl magyarnak lenni. Voltunk kiszálláson Bolyban (Felvidék), teaház keretén belül ünnepeltük meg azokat, akik magyar állampolgárságot kaptak, míg március 15-én

tartozáson túl az internátusi lét egyrészt erős identitásformáló erőt jelent, másfelől a felnőtté válás fontos lépcsőfoka. Határon túli tanulóink ragaszkodása magyar anyanyelvükhöz, nemzetükhöz, egyházukhoz példamutató és követésre méltó. Családjáikkal, gyülekezeteikkel való találkozások során a határon túlra szakadt nemzeti kultúrával is megismerkednek tanulóink (történelem, helytörténet, néprajz, anyanyelv, természetrajz stb.), baráti kapcsolatok szövődnek, s lehetségessé válik testvériskolai, -osztályi kapcsolat kialakítása egy reformá-

Szatmárnémetiben, Nagybányán és Koltón ünnepeltük 1848/49 forradalom hőseit.

Összegzés: A zökkenőmentes beilleszkedés és összetartozás érzésének erősödése mellett a felmerülő jogi státuszából fakadó adminisztratív problémák nem jelentenek, jelenthetnek akadályt iskolánk számára a határon túli magyar tanulók beiskolázása során, támogatni, erősíteni kell jelenlétüket, tanulmányaikat.

Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó igazgató

A Lévay a Kárpát-medencei magyar református egyháztestek közösségében

„...Isten-hitünk szent erejével, magyar szívünk szeretetével...”

2009. május 22-én a Kárpát-medencei magyar református egyháztestek egyházalkotmányi egységesülésével egy olyan testvéri együttműködési keret jött létre, amely a Kárpát-medencei magyar reformátusok egységtörekvését szolgálja.

Ez a keret viszont csupán annyit ér, amennyi tartalommal mi magunk meg tudjuk tölteni, és amennyire épül ezen keresztül a közösség embertől emberig, intézménytől intézményig, gyülekezettől gyülekezetiig.

A Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon 15 éve szervezi az illyési „Ötágú síp” szellemében a trianoni döntés által elcsatolt területek magyar közösségeinek a bemutatását, meghívva őket művészeti műsorokkal, néprajzi, történeti előadással, az ott élő közösségek bemutatásával.

A kapcsolat másik pilléréként közel 10 éve ápolunk testvériskolai kapcsolatot a Magyarország jelenlegi határain kívül lévő 15 magyar református gimnáziummal. Az Erdélyi Református Egyházkerület területén Kézdivásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen, Marosvásárhelyen, Nagyenyeden és Kolozsváron, a Királyhágómelléki Református Egyházke-

rületben Zilahon, Nagyváradon és Szatmárnémetiben, Kárpátalján Nagyberegen, Nagydobronyban, Tivadarfalván és Técsőn, a Felvidéken Rimaszombaton és Léván működik református gimnázium. A délvidéki utódállamokban sajnos nem működik református középiskola, de az északi Magyar Kulturális és Oktatási Központtal ismét van kapcsolatunk, ugyanúgy mint a felsőöri Magyar-szlovák Tanítási Nyelvű Gimnáziummal.

A sokféle és sokrétű kapcsolattal a Lévaynak az a célja, hogy tanulói, tanárai és a szülők számára közel hozza ezeket a területeket, ismereteket közvetítsen, kapcsolatot alakítson ki az ott élő közösségekkel, és ezen keresztül is erősödjék a résztvevők egészséges nemzettudata.

Határon túli magyar diákok a Lévayban

Erdély és Felvidék különböző református iskoláiból érkeztek a miskolci Lévay József Református Gimnáziumba. Pontosabban: Kolozsvárról, Léváról, Nagyváradról, Szatmárból és Zilahról. Legfőképpen a kíváncsiság hajtott bennünket, a cserediákprogram végére sok tapasztalattal és él-ménnyel gazdagodtunk.

Legtöbben családoknál voltunk elszállásolva, mások pedig megismerkedhettek a kollégiumi élettel. A bentlakó lányok számára külön élményt jelentett a kollégium, ahol részesei lehettek az esti csajos beszélgetéseknek.

A bemutatkozás után megkezdődött az itteni diákélet. Számunkra furcsa volt, hogy a tanórák az otthoniakhoz képest 5 perccel rövidebbek, és hogy ezek helyszínére nekünk kellett vándorolnunk, amit a sok lépcső miatt leginkább a lábaink éreztek meg. Emellett azt is tapasztalhattuk, hogy az osztályok egyes órákon csoportokra oszlanak. Véleményünk szerint ezzel a módszerrel a diákok sokkal jobban kibontakozhatnak. Ugyanakkor furcsának véltük azt is, hogy az osztályoknak fakultációs órájuk van, ami nálunk nem jellemző. Az iskola a mieinkhez képest hatalmas és technikailag jobban felszerelt. A tanárok otthon és itt is ugyanolyan odaadással és türelemmel viszonyulnak a tanulókhöz. Akárcsak nálunk, itt is sok a tevékenység: énekkar, néptánc és különböző sporttevékenységek.

A vendéglátók és ugyanakkor az iskola is sok programot szervezett nekünk: egri

kirándulás, bowlingozás és különböző települések meglátogatása. Városnézések meglátogattuk a Kossuth utcai református templomot, az Ortodox Múzeumot, a Miskolci Nemzeti Színházat, a Petőfi teret.

Egy vissza nem térő lehetőség volt az, hogy itt lehettünk, megismerhettük az itteni oktatást és Magyarország északkeleti részét. Mindenki számára ajánljuk ezt a programot, melynek keretén belül sok új barátság szövődik, és hozzájárul egy másfajta oktatási rendszer megismeréséhez.

Lévays diákok Székelyudvarhelyen

„...Egy igazi székely családhoz kerültem, akik minden kívánságomat lesték, és a második hét vége felé már igazi családtagként kezeltek. Más volt az ország, az iskola, az emberek és maga az élet. Mindezt azért gondolom így, mert láttam, hogy a hétfői istentiszteleten nem tapsolnak, hanem kopognak helyette; vagy tárgyakban is messze eltér az övök a miénktől: ők tanulnak logikát is, sőt az angol és a magyar nyelv mellett román is. Az ottani osztályunkkal való kirándulás lehetővé tet-

te, hogy jobban összeismerkedjünk, aminek szerintem azért volt nagy a jelentősége, mert lehet, hogy különben nem kerülünk olyan közel egymáshoz. Számos helyi nevezetességet is megmutattak nekünk. Többek között Tamási Áron sírját, a székely kapukat, az ottani templomokat és a szoborparkot is. Annak ellenére, hogy ezek mind káprázatosak voltak, azt hiszem, a legnagyobb élményt számomra március 15-e jelentette, mert látni, ahogy több száz ember ott áll az emlékműnél kokárdával, felejtetlen marad. Úgy érzem, az ottani élet részévé válhattam egy kis időre, és úgy sétálhattam az utcákon, mint egy helybéli.

Összefoglalva: Ez egy fantasztikus lehetőség volt a számomra, mert elutazni bárki elutazhat egy helyre, de ha az ottani életet nemcsak felszínesen akarja látni, akkor a cserediákprogrammal különleges élményt élhet át. (Bató Imola 10. c médiás diák)

„...Ott volt például a „zakuska”, amit padlizsánból készítenek és kenyérre kenik. Ott ettünk ilyet először, és nagyon ízlett. Bemehetett volna az ember akárme-

lyik boltba, és roskadásig pakolhatta volna különböző márkájú csokoládékkal a kosrát, de nem tette, mert otthon minden család házi csokit készít. Ez volt talán a legfinomabb dolog, amit ott ehettünk. ...

A cserediákság számomra sokat jelentett. Rengeteg dolgot tanulhattam ezáltal az emberekről és önmagamról is. Megtanultam, nem kell ahhoz különleges képesség, hogy barátokra lelünk, mert ez bárhol a nagyvilágban lehetséges. Azt gondolom, hogy a legtöbb ember példát vehet az ottani emberekről. Az osztály olyan módon fogadott be a közösségébe minket, amire nem is mertünk számítani. Nem foglalkoztak azzal, milyenek vagyunk vagy honnan jöttünk. Egyszerűen csak örültek nekünk és a barátságunknak.

Remélem, egyszer még alkalmam nyílik elutazni Székelyföldre, de már ezért a kis időért is hálás vagyok az iskolámnak, hiszen ilyen lehetőség ritkán adódik a későbbiekben. Mert medvét ugyan nem, de egy kis darabot mégis sikerült hazahoznunk Erdély szívéből. (Zákány Gabriella 9. a osztály)

Miért jelentkeztem a Sárospataki Református Teológiai Akadémiára?

Egy intézményt sokféleképpen lehet bemutatni. Vannak, akik internetes felületeken a galériát nézik meg először: a képek és hangulatok sok mindent elárulnak. Lehet statisztikákat keresni: az adatok ugyanis szilárdak. Be lehet mutatni a célkitűzések és küldetések dokumentumait, föl lehet sorolni tényeket. Az is egy lehetőség, hogy bemutatjuk azok beszámolóit, akikért egy oktatási intézmény működik. Így teszünk most mi is: különböző szakok és képzési formák hallgatói írnak röviden arról, ők milyenek ismerik a Sárospataki Református Kollegium Teológiai Akadémiáját.

A közösségszervező szak idegenül csengett számomra is, hiszen nem igazán érti az ember első hallásra, hogy mit is kell szervezni egy közösségben, és a mikéntjéről sem sokat tud. Miután szembesültem azzal a ténnyel, hogy specializálódásra is van lehetőség, már sokkal inkább érthetővé vált számomra is, hogy mely területeken lehet hasznosítani, és az adott területen miként lehet szakszerűbben végezni a feladatainkat. Az első év befejezése után világossá vált, hogy nagyon hasznos ismereteket elevenítünk fel és szerzünk újakat, látunk egészen más szemszögből témákat, feladatokat, mint eddig. A lelkipásztori munka sokak szemében „csak” prédikálásból, temetésekből vagy esetleg kisebb gyülekezeti alkalmak szervezéséből áll. Azonban a XXI. század lelkipásztora olyan problémákkal is

szembesül, melyek megoldásához szükség van átfogóbb ismeretekre úgy a diakónia, mint a művelődés vagy a romonológia területén. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy egy lelkipásztor is képezze magát hivatásától nem távol álló, de mégis más irányban, mely a gyülekezeti munkában mindenképpen hasznossá válhat. Azonban azt gondolom, hogy nem csupán a lelkészek számára hasznosítható szakról van szó, és bizonyos specializációk szakszerű művelésére szinte égetően szükség van tágabb keretek között is. Kétség nem fér ahhoz, hogy ha a lelkipásztor lépést szeretne tartani az adott kor adott fejlődésével, akkor ki kell lépnie a lelkipásztori ideál szerepéből, és akkor különböző területek ismeretével képes lehet átfogóbb szerveződésre, hatékonyabb munkára olyan területeken, melyek eddig kívül estek

a „kell” és a „lehet” határain. Sokakat biztattam magam is, akik már első évesként is

nagy élvezettel számolnak be a szerzett új ismereteikről, és bizakodva tekintenek előre, hogy a befektetett energia megtérül számukra is. Az ismereteink szélesítése mellett nem mehetünk el amellett a tény mellett sem, hogy jó közösségben lenni, jó találkozni olyan emberekkel, akiknek hasonló

gondolataik vannak egy-egy témában, jó hónapról hónapra közösséggé szerveződni, jó tanulni szakemberektől, egy-egy szakterület kiváló művelőitől, professzoroktól, akik olyan aspektusból világítanak rá a területükre, melyet mi magunk számba sem vettünk. Minden munkánk, tanítatásunk azonban a

magunk erejére és lehetőségeire tekintve lehetetlen vállalkozás lenne, de az Ige nekünk különösképpen is biztatóan szól: „Közösségben van az Úr az Ót féllökkel, szövetségére tanítja őket”(Zsolt. 25,14).

Nagyné Füle Tímea lelkipásztor
Sárospatak

A Sárospataki Református Teológiai Akadémián Istenről is és magamról is szeretnék megtudni minél többet. A mostani tapasztalataimmal már egyikhez sem tudok jobb utat, mint egy teológiai alapképzés. A tapasztalatom pedig azt mondja, hogy ha bízom a vezetésben, és arra megyek, amerre az ajtók nyílnak, akkor sok munkával, lassan, de megbékélve mehetek előre. Amikor pedig békében vagyok magammal, akkor békében vagyok a világgal is. Itt lehetőséget kaptam egy másik látásmód kialakítására, melynek alapja a hit és a rend. Ezen kívül itt kapom meg a belőlem hiányzó keresztyénséghez kapcsolódó tudást is.

Amiket itt leírtam, az utóbbi hónapokban, már a képzés során fogalmazódtak meg bennem. Valójában nem tudom, miért jelentkeztem ide. Amikor először meghallottam, hogy lelkipásztori munkatárs szak indul, nem volt kétség bennem, hogy nekem ott a helyem. Hogy miért? Egyszer biztosan megtudom.

Gönczy Sándor

a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Földtudományi Tanszékének tanára

Életem során mindig vezet az Úr. Van, hogy rögtön észreveszem, van, hogy csak később értem meg, mi, miért történik velem úgy, ahogy.

Gyermekkorom óta vonzott a pedagógus pálya, az életem azonban máshogy alakult. Lelkileg beteg emberekkel dolgozom, akiknek segítségre van szükségük, hogy a számukra nehéz élethelyzetekben megtalálják a jó megoldást, illetve újra meglássák az élet napsütéses oldalát is. Ebben próbálom őket segíteni, amihez azonban nekem is segítségre van szükségem. Hiszem azt, hogy ami az embereknek lehetetlen, az Istennek lehetséges. Így a Jézus Krisztusba vetett hitre alapozva tudok segíteni. Mivel a bibliaismeretem elég szűkös volt, azt gondoltam, hogy a katekéta szakon bővítem azt, illetve ehhez kapcsolódóan egyéb sok más, érdekes tárgyat is tanulhatok, amit akár ezen a pályán, akár pedagógusként, és nem utolsósorban emberként hasznosítani tudok. Nem csalódtam. Hatalmas ismeretanyaggal és mindig lelkiileg „feltöltődve” tértem haza Patakról. Hálás vagyok Istennek, hogy elvezetett a Sárospataki Református Teológiai Akadémiára.

Najsliné Nagy Judit III. éves katekéta szakos hallgató

Patak magához vonzott. Az emberközelsége ragadott meg. Már a gólyatáborban éreztem: egyszerű emberek közé érkeztem, akik nyitottak, közvetlenek és őszinték; csak az önelégültséget nem szívelik. A főiskolát is ilyennek ismertem meg. Vannak kiváló tanáraink és diákjaink, de a teológia élete nem róluk szól. Olyan hivatásra készülünk ugyanis, amelyre a tehetség önmagában senkit sem tesz alkalmassá. Tanulni viszont mindenki-

től lehet: az oktatóktól kezdve a legációban megismert lelkészekén át a szobatársakig. Most visszatekintve látom csak, hogy milyen kevés lehetőséggel éltem, de ha megtettem, akkor megelőlegezett bizalmat, bátorítást és elismerést kaptam. Erre építhetem öt éven át. Ezt szeretném továbbadni is, ahol csak megfordulok.

Török András V. éves teológus-lelkész szakos hallgató

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet

- Egyciklusú osztatlan (egyetemi) képzésre nappali tagozaton:

Teológus- Lelkész Szakon (12 félév)

Jelentkezési határidő: 2012. április 20.

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja:

2012. április 27. délelőtt 10 órától

- Alapképzés nappali és levelező tagozaton:

Katekéta- Lelkipásztori Munkatárs szakon

(6 félév, nappali és levelező)

- Református Közösségszervező Szakon (6 félév, levelező)

Jelentkezési határidő: 2012. április 20.

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja:

2012. április 28. (szombat), délelőtt 10 órától

Bármilyen kérdésben keressen az alábbi elérhetőségeken:

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.,

www.srta.hu,

dekania@srta.hu

+36 47 312 947

Kérdések az új köznevelési törvény hit- és erkölcsstan oktatásra vonatkozó részéről

Új törvény, új alapvetés. Értékek, érzelmek, lehetőségek, kötelességek. Mindezt sokféleképpen szemléljük mai magyar társadalmunkban. Sokféle véleményt hallunk nap mint nap, érveket és ellenérveket, tiltakozásokat vagy „végre!” felkiáltásokat. Rovatunkban általában törekszünk arra, hogy mindenféle véleménynek helyet adjunk. A „mindenféliség” jegyében válogattunk tehát szervezetek nyilatkozataiból, hogy azok véleményét használhassuk sajátos tükröknek, akik tiltakoznak. Érdemes végiggondolni ellenvetéseiket, aggályait, mert léteznek, és mert kérdéseket tesznek fel számunkra, melyeket nem lehet annyival letudni, hogy „szűnjetek meg!”. A kérdésekre válaszolni kell, a válaszokhoz pedig gondolkodni – őszintén, bitvallásosan és szakmailag. Ez pedig mindenképpen gazdagít. Saját válaszaink sem mindig egyértelműek és egyöntetűek, mert mi, református egyházunk tagjai is sokfélék vagyunk. Nekiünk azonban megadatott az a lehetőség, hogy sokféleségünket örömmel éljük meg: egymás gondolatainak a tükrében is megvizsgálhatjuk magunkat. Én így tudok gondolkodni, ahogy belőlem fakad, a másik mást lát fontosnak. Már kérdésselvetéseinkkel is gazdagíthatjuk egymást. A nyilatkozatválogatások mellett így jelenik meg két gyakorlati teológus véleménye, és azért, hogy pontosan lássuk, miről beszélgetünk, a köznevelésről szóló törvény vonatkozó paragrafusai is.

Kötelező? Hitoktatás?

Ismeretes, hogy a feltámadott Krisztus a tanítványokra bízta a tanítvánnyá tétel szolgálatát. E szent örökséget aztán az egyházban nemzedékről nemzedékre továbbadták, így minékünk is élnünk lehet és kell vele.

A tanítvánnyá tételnek sok formája van, ezek közül a hitoktatás az egyik legismertebb. Kérdések vetődnek fel vele kapcsolatban. Lehet-e a hitet oktatni? Nyilván nem, hiszen a hit Isten ajándéka. Lehet viszont – és kell is

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

35. § (1) Az állami általános iskolában az erkölcsstan óra vagy az ehelyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

(2) A hitoktatást csak olyan módon lehet megszervezni, hogy az óvodában az óvodai foglalkozások, a középfokú iskolában a tanórai foglalkozások, a kollégiumban pedig a kollégiumi foglalkozások rendjéhez illeszkedjenek.

(3) Az óvoda, az iskola és a kollégium az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos feladatok ellátása során együttműködik az érdekelt egyházi jogi személlyel. Az egyházi jogi személy által szervezett és felügyelt hit- és erkölcsstan órák és foglalkozások tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg az adott egyház iránymutatása szerint.

(4) A hit- és erkölcsstan oktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és erkölcsstan oktatásra való jelentkezés szervezése, a foglalkozások ellenőrzése az egyházi jogi személy feladata. Az óvoda, az iskola, a kollégium – a nevelési-oktatási intézményben rendelkezésre álló eszközökből – köteles biztosítani a hit- és erkölcsstanoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket, így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket. Az egyházi jogi személy által foglalkoztatott hitoktató alkalmazásakor a 32. § (1) bekezdés h) pontját kell alkalmazni, ugyanakkor a 3. mellékletben foglaltakat nem kell alkalmazni. A hitoktatónak, hittanárának egyházi felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói vagy hittanári, vagy más, a hitélettel kapcsolatos felsőfokú képesítéssel és az illetékes egyházi hatóság megbízásával kell rendelkeznie.

Az igazat mondd, ne csak a valodit

– lerakni azokat az alapokat (pl. bibliaismeret, Isten-ismeret), amelyekre épülhet a hit. S lehet-e kötelező a hitoktatás?

Engedtessek meg nekem, hogy e kérdésre ne elvi, hanem gyakorlati szempontból, közelebről a sátorlajújhelyi gyülekezetben szerzett tapasztalatok alapján válaszoljak.

Gyülekezetünkben, ahogyan sok más helyen, mi is elindítottuk annak idején a hitoktatás szolgálatát. Bementünk az iskolába, és „csatolt időben”, délután, a szakkörök és a napközi idejében tartottuk. Örültünk a lehetőségnek, de érzékeljük a problémákat is. A hazajárós gyerekek egy része nem jött vissza. A szakkörök, zene-, tánc tanulás elvitt némelyeket. Olykor a gyermekeknek választaniuk kellett a kora délutáni foci, játék vagy a hittan között. Nehéz küzdelemnek tűnt a csoportok összetartása, mégis hosszú évekig próbálkoztunk.

Azután, amikor már túl nehéznek tűnt, úgy határoztunk, hogy kivisszük az iskolából a hittant, és önkéntes alapon, a gyülekezeti teremben tartjuk az órákat. Akik jártak, azokkal nagyszerű munkát lehetett végezni. Igen ám, de a hittanosok létszáma megcsappant. Aki kicsit is jártas a mai pedagógia gyakorlatában, tudja, hogy az önkéntességre mennyire lehet alapozni... Leginkább a hűségesek maradtak, akik esetében a családi háttér támogató volt. Szerettük végezni e munkát, de lelkiismeretünk nyugtalan volt a kimaradók miatt.

S jött a lehetőség, hogy a város iskoláiban bevezessük a kötelezően választható hitoktatást. A szülők nyilatkoztak, hogy római, görög katolikus vagy református hittanra járatták gyermekeiket, s akik egyiket sem választották, azoknak etika tantárgyat oktat az iskola. Ezt gyakoroljuk 2011 szeptemberétől. E forma problémáit is érezzük, hiszen újra bekerültünk az iskola zajába, olykor kétfelé kell bontanunk egy-egy nagyobb csoportot, hogy kevesebb fegyelmezési problémánk legyen. Mégis ez a jövő! Fontos, hogy az egyház rendszeresen is legyen jelen a társadalomban, ez esetben a fiatalok nevelésében. Az iskola rendje, rendszere kellő segítséget jelent a külső feltételek megteremtésében: délelőtt, kötött időben tartjuk az órákat, nem állítjuk a gyermekeket helytelen

dilemmák elé, hiszen ugyanabban az időben mindenkinek ugyanaz a dolga.

A kötelezően választható hitoktatás csak keret. Eddig a legjobb keretnek tűnik. Az igazi kérdés: hogyan használjuk ki ezt a lehetőséget? Milyen tartalommal töltjük ki a keretet? Hiszem, hogy a feltámadott Úr is ezt kéri rajtunk számon.

Kádár Ferenc, Sárospatak

Kihívás, amire fel lehet készülni

Elmlékszem arra, amikor 1988 őszén – hosszú idő után – újra bemehettünk az iskolákba hittanórákat tartani. Megkerestük az igazgatókat, és igyekeztünk meggyőzni őket a hittan hasznosságáról. Akkoriban két helyen határozottan elutasítottak: az egyik helyen álmodozásnak minősítették próbálkozásomat, a másik helyen pedig az alagsorban kaptam helyet, hogy az egyetlen beiratkozó gyerekek hittanórákat tartsak.

Azóta sok idő telt el. Egy kicsit talán hozzá is szoktunk, hogy ha küzdelmek árán is, de ott lehetünk, ahol a gyerekek a legtöbb idejüket töltik. Megszoktuk a szervezés/hívogatás módjait, a hitoktatás tananyagának felépítését, a tanítási módszereket.

Most újabb kihívás elé nézünk: a fakultatív hittanoktatásra továbbra is lehetőség van, de úgy, hogy a kötelezően bevezetendő etikaoktatást lehet kiváltani vele. Megértem az aggodalmakat, hogy az etika tantárgy újdonságként nem lesz-e vajon vonzóbb, mint a már ismert hittan, s mi lesz, ha a kötelező jelleg erősebb ha-

tást fog eredményezni, mint a szabadon választható hittan?

Kapkodás és ijedelem helyett érdemes ezt a helyzetet inkább egy olyan kihívásnak tekinteni, amire fel lehet készülni. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha képesek vagyunk újragondolni a hittanhoz kapcsolódó elvárásainkat, céljainkat, eljárásainkat. Ha komolyan vesszük, hogy a hittan – az elnevezés ellenére – nem elsősorban tanítás, hanem bevezetés az Isten-ember közötti megélhető kapcsolatba; módszerében nem elsősorban didaktikusan információközlő, hanem közösen felfedező, s nem a jövőnek képez majdani ismeretekkel rendelkező keresztyéneket, hanem a jelenben kínál megkapaszkodási, életet erősítő és bátorító lehetőségeket Isten közelében. Ha a „mit hiszünk” mellett képesek vagyunk a „mit jelent ez nekünk, hogyan élhetünk ezzel?” kérdésekre is életszerűen válaszokat keresni, már ott is vagyunk a katechézis etikai vonatkozásainál. Az élet a gyerekeket is érdekli, a pusztán tananyaghoz közelebb visszük az életet – vagy fordítva –, akkor bizhatunk érdeklődésükben.

Ha jó lesz az etikaoktatás, akkor ott sokat fognak beszélgetni, vitatkozni, érvelni, csodálkozni és ellenkezni, míg valamivel kapcsolatban kialakítják majd saját álláspontjukat. Sokat fognak játszani, helyzeteket kipróbálni, figyelik majd belső világukat, érzelmeiket, keresik döntéseik, választásaik belső mozgatóit. A katechézis nem erről szól? Csak mindehhez egy határozott és egyértelmű gondolati és cselekvési rendszert kínál: a keresztyén hitet.

Ha a bevezetendő etikaoktatás arra készíti minket, hogy „felvegyük a kesztyűt”, csak javunkra válik. Mert így szükségünk van szemléletünk megújulására, szakmai továbbképzésekre, sok-sok műhelymunkára, és nem utolsósorban kitarató imádságokra.

Úgy képezem, az első időkben nehezedik a helyzetünk, talán lemorzsolódások is lesznek, de azt nem hiszem, hogy az alagsorban egyetlen gyerek vár majd hittanórára. Ha mégis így lenne, akkor annál elkötelezettebben, bátrabban, hűségesebben kell végeznünk munkánkat.

Bodó Sára, Debrecen

Fotó: Barcza János

Részletek a Hálózat a Tanszabadságért témánkról szóló nyilatkozatából.

(A HAT sok neves szakértőből áll, és szervezetek is akadnak alapítói között, mint például a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete. Sokakat képviselő, jellegzetes véleményüket honlapjukon, nyilatkozatokban, az oktatási kormányzattal „vitában” közlik, ebből idézzünk egy vonatkozó részt.)

Az államtitkárság állítása:

Nem igaz, hogy az új köznevelési törvénytervezet sérti világnézeti szabadságot.

A válaszuk: Sokadszorra halljuk, olvassuk az államtitkárság véleményét, hogy a megelőző kormányok oktatáspolitikája értéksemleges volt. Ez az állítás triviálisan hamis, és itt elég lenne egy egyszerű felsorolás arról, hogy már a jogszabályokban is mely helyeken, milyen értékek jelentek meg (...)

A 3. § (3) bekezdése elvben kimondja a világnézeti semlegességet, ugyanakkor még csak utalást sem tartalmaz annak garanciájára. (...)

Véleményünk szerint a törvénytervezet világnézeti semlegessége megkérdőjelezhető. Az egyházi iskolák anyagi előnyökhöz jutnak, privilégiumokat kapnak, és számukra sok megkötés alóli felmentés lehetőségét deklarálja a törvénytervezet. A nyilvánvaló strukturális preferenciák elmentésének a világnézeti szabadságnak. Súlyosan sérti ugyanakkor a világnézeti semlegesség elvét, hogy továbbra is lehetséges olyan helyzetek kialakulása, amikor is egy településen csak egyházi fenntartású általános iskola működik. Ez már az előző kormány ideje alatt is így volt, és a HAT alapító tagjai már akkor sem értették egyet azzal, hogy a törvény nem teszi kötelezővé az ilyen helyzetek elkerülését. (...)

A 32. § (1) bekezdés h) pontja lehetővé teszi, hogy hitélettel kapcsolatos felsőfokú végzettséggel rendelkező, vagyis pedagógiai végzettséget nem feltétlenül szerzett személy oktassa az iskola helyi tantervében szereplő hittan tantárgyat. Nem lehet egyetérteni azzal, hogy tantervben

szereplő tantárgyat pedagógiai végzettséggel nem rendelkező (képesítés nélküli) személy tanítson, ahogyan ezt már évtizedek óta igyekszik megakadályozni az oktatásirányítás. Az e szabálynak nem megfelelő gyakorlat mindig csak kényszerhelyzet esetén alakult ki, itt viszont a törvény akarja azt teljes mértékben legálissá tenni.

A hivatkozott 2011. évi C. sz. törvény diszkriminatív egyház-fogalmat érvényesít, a köznevelési törvény-tervezet csak a törvényben szereplő, hivatalosan is egyházzá minősített közösségek oktatásának lehetőségét teremti meg. Így értékes, és családok igényeit kielégítő oktatási formák, vallási közösségek iskolái szűnhetnek meg. (A teljes nyilatkozatok elérhetőek honlapjukon: www.tanszabadsag.hu/allasfoglalasok)

Az MSZP Pedagógus Tagozatának állásfoglalása az új Nemzeti Alaptanterv vitaanyagáról

Az új alaptanterv a 60-as évek tantervutasításos logikájára épül, szakít tehát az 1985-ben kezdődött haladó hazai hagyománnyal. Az MSZP elutasítja az idejét múlt szabályozási rendszer feltámasztását!

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet honlapjára felkerül új Nemzeti Alaptanterv (NAT) szorososan illeszkedik a mi-

niszterelnök centralizációs törekvéseihez, a Köznevelési törvény államosító előírásaihoz. Szakít azzal a haladó hazai hagyománnyal, amely az 1985-ös törvénnyel kezdődött: a kétpólusú - a központi és helyi tanterv egyensúlyára épülő - szabályozási rendszerrel(...)

Ráadásul az új NAT-ban a köznevelés feladatai és értékei, az alapelvek, célok és nevelési területek megfogalmazásai erőteljesen ideologikus, államközpontú törekvéseket tükröznek! Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az erkölcsstan, mint tantárgy kötelező oktatásának előírása! Az új Nemzeti Alaptanterv típusát tekintve előíró, tananyagközpontú tanterv, tanulásmódszertanban csupán az ismeretek átadásának avított szem-

lélete jelentkezik! (...)

Az MSZP Pedagógus Tagozata mindezek miatt elutasítja az új Nemzeti alaptanterv bevezetését, tiltakozik a tantervutasításos, erőteljesen központosító, régies-rég idejét múlt szabályozási rendszer feltámasztása ellen! (A teljes szöveg elérhető: http://www.mszp.hu/hirek/az_mszp_pedagogus_tagozatanak_allasfoglalasa_az_uj_nemzeti_alaptanterv_vitaanyagáról)

Alapvetés a Demokratikus Koalíció programalkotásához

Az oktatás alábbi céljainak megvalósításához biztosítani kell a költségvetési forrásokat. Fenn kell tartani a világnézeti-ileg semleges oktatást és annak elérhetőségét, vagyis minden diák számára a lehető legközelebb elérhető legyen világnézeti-ileg semleges állami (önkormányzati) iskola és óvoda. Hitoktatást az állami és önkormányzati iskolákban továbbra is csak a kötelező tanrenden kívül lehet tartani, erkölcsstan oktatására önálló tantárgyként pedig nincs szükség. (A teljes szöveg elérhető: <http://program.demokratikuskoalicio.hu>)

Kontrasztkiállítás

- a vendégkönyv „szemével”

Gyakorlati információk Kontrasztkiállítás Miskolc

A kiállítás helyszíne a Miskolc-Felsővárosi Gyülekezet Temploma 3531 Miskolc, Győri kapu 61. (a Lézerpont Stúdió mellett). Megközelítés tömegközlekedéssel: TV, ZV villamossal, leszállás a Balázs Győző tér megállónál, vagy 1, 1A busszal, leszállás az Alba utcán. A gépkocsival vagy külön busszal érkezőknek ingyenes parkoló áll a rendelkezésére a helyszínen.

Csoportok számára előzetes bejelentkezés ajánlott, mivel a kiállításra 1 óra alatt maximum 60-70 főt lehet beengedni. A kiállítás megtekintése ingyenes!

A Kontrasztkiállítás nyitva tartását meghosszabbítottuk 2012. június 23.-ig!

Hétfő-Péntek: 10:00-17:00

Szombat: 10:00-14:00

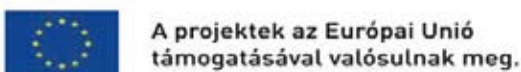
Védett sáv: Hétköznap 10:00-14:00 között elsősorban a középiskolák csoportjai számára van fenntartva.

Nagyobb csoportokat előzetes bejelentkezés alapján egyéb időpontokban is tudnak fogadni.

Csoportok bejelentkezése, további információ kérhető: Zsádon Zsuzsa, Vissza a világba ifjúsági iroda, vezető 30/602-3977

kontrasztkiskolc@gmail.com

TÁMOP-5.2.5/B-10/2-2010-0084

Sorsok, életek érkeznek a Kontrasztra. Mindegyik más. Van közte vallásos, „jó református család” gyermeke, van közte teljesen egyházidegen, van, aki csak most kandikál kifelé egy biztonságot adó burokból, és olyan is, aki már évek óta hegyeket emelget. Sokfélék. Sokféle az is, ahogyan a kiállításra megérkeznek: váradalom, érdektelen rezignáltság, félelem keveredik az előszobában. Ezek az alapérzések, amelyek aszerint változnak, hogy mit hallottak már, vagy éppen láttak a Kontrasztból, mi az, amit saját életükben takargatnak. Lelkigondozóként először a szemekkel találkozom, beszélgetésfoszlynyokkal.

Aztán elindulnak egy nehéz úton, a Kontraszt útján. Ahol mindenki magával dolgozik, ahol mindenkihez szól az evangélium, ahol minden borzalom ellenére ott a „kontraszt”, az élet szeretetének, tiszteletének, ajándék voltának nagy felkiáltójele. Minden szobában mindkető. Majd a nyolcadik szobában már mindenféle írás nélkül szembetalálják magukat az Áldozattal, az Irgalommal, a Fiúval.

A kiállítás végén valahol az EXIT felirat és a csendszoba közti rövid folyosón várom őket. Itt helyeztük el a vendégkönyvet is.

Sok fiatal jön ki megerősödve, megbátorodva, hálát adva. Legtöbbször ők írnak a vendégkönyvbe a köszönet szavával a családjukért, a mindennapjaikért. Azért, hogy a bent látott dolgok messze vannak tőlük:

„Nagyon szépen köszönöm, hogy itt lehettem, és hogy rájöttem arra, mekkora

ajándék az életem, és minden, ami benne van, és körülvesz.”

Van, amikor a vendégkönyvnek beszélnek arról, amit nem mernek vagy nem tudnak szavakba önteni, de életük nagyon is valóságos tapasztalata:

„Ha az apád kiskorodban részegen agyba-főbe ver, akkor nem is olyan rémisztó :-”(

„Én két hete jöttem ki a pszichiátriáról, öngyilkossági kísérlet miatt... ne legyetek öngyilkosok! Nem éri meg!

„Több gondolatom is volt már az öngyilkosságról, de a kiállítás ráébresztett, hogy van miért élnem.”

Fiatalok, akik nem találnak kapaszkodót, nem találnak szeretetet a családban, a világban. De keresik! Lehet ebben nekik segíteni szülőként, pedagógusként, lelkészként, emberként, erről is tanúszkodnak a kézzel írt sorok:

„Köszönöm a fiamnak, hogy szólt erről a kiállításról.”

„A gyermeked figyel téged!”

A Kontraszt Kiállításról nagyon sokféle vélemény kering ma is a köztudatban. Támogatói és ellenzői egyaránt vannak. Mi, akik ott szolgálunk, úgy hisszük: Lehetőség. Lehetőség Isten igéjével elérni, elindítani a Krisztus-követés útján, az Istenhez ragaszkodás útján a fiatalokat, hogy a jövő református közösségévé legyenek, akik jobban tudnak majd törődni másokkal, mint ahogy velük törődtek. Ezért nyitjuk ki naponként az ajtót:

„Nekünk az a dolgunk, hogy a saját életünket tegyük példaértékűvé.”

Tóth Orsolya lelképásztor,
az ifjúsági misszió munkatársa

Mozaikképek

a gyermekkórházból

S ebészet: a megégett gyermekek között indul a nap. Gyógyszerrel átitatott kötések a kicsiny kezeken, lábakon, fejeken, vagy tetőtől talpig a felismerhetetlenségig bebugyolált gyerekek. A legtöbb kis beteg óvodáskorú sincs még, de néhány nap alatt pontosan tudják, mikor jön a félelmetesen fájdalmas KÖTÖZÉS. Odaülök közéjük: a kisiskolás korú lányhoz, aki egyfolytában kiabál: „Nagyon fáj! Nagyon fáj!”, és a két bölcsődés korúhoz, akik csak sírnak. Az egyiket az ölembe veszem, s leülök vele az iskolás mellé, akinek a kezem nyújtom: „Szorítsd meg jól, amikor nagyon fáj!” És csak szorítja, szorítja, míg végül abbamarad a kiabálás. A másik picúrnak is jut egy kéz, ami a rácson átnyúlva nem okoz fájdalmat, csak simogat. Egy idő után elhalikul a szoba. Az ölelésben, simogatásban, kézszorításban szavak nélkül is szól az evangélium: „Nem vagy egyedül a bajban. Valaki vigyáz rád!”

Már majdnem dél van, mire az intenzív osztályra érek. Göndörhajú, mosolygós szemű, cserfes kislányka fogad az egyik ágyon az édesanyjával. „Már nagyon vártuk Edina nénit!” – mondja anyuka. Sajnos (vagy nem sajnós?) régi már az ismeretség. Itt egy órácskára pótmamává válok, hogy anyuka, kilépve a betegszobából, fellegezhessen egy kicsit. „Nézzük meg, ma mit hoztál!” – mondja a kislány, cseppet sem szomorkodva, hogy édesanyja kilép az ajtón. És előkerül a bibliái képeskönyv, a gyurma, a kirakó, a színező. „Alkossuk meg, amiket Isten alkotott!” – mondja lelkesen a gyurmára mutatva, s már készül is a formák segítségével a csillag, a fa, a kutya, a kacsa és az ember. Ő már tudja, ki az a Valaki, aki vigyáz rá. Amikor kérdezem, magabiztosan vágja rá: „A Jóisten!” Amikor anyuka visszatér, sietek tovább, hiszen olyan sok gyermek vár még.

Ebéd után megszólal a telefon: a koraszülött osztályon lenne rám szükség. Kísért szemű édesanya fogad: megkeresztelném-e apróka kislányukat, mert az or-

vos szerint azt a néhány hónapot, amíg életben tartható, itt a kórházban kell leélnie. Előkészülök, s ők is. A kisbát szépen felöltöztetik a nővérek a nagy eseményre. A klenódiumokat az anyagyülekezetemből kölcsönzöm: ha már testben nem lehet itt az intenzívben a gyülekezet, legyen itt az oly sok keresztelőt megélt klenódiumokban, fogadja ilyen lelki módon be Isten népe a kis jövevényt. Szólnak Jézus szavai: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket!” És szól az igei üzenet az elengedésről, Jézus gyerekeket magához ölelő karjairól, a mennyek országáról. Végül a desztillált víz is a cseppség homlokára kerül a keresztesség jeleként. Az inkubátor melegébe benyúlva, megérintve a puha bőrű fejecskét, úgy érzem, a szülők életébe, életüknek ebbe a rendkívül fájdalmas részébe is bebocsátást nyertem. Micsoda megtiszteltetés ez! Gondolatban leveszem a képzeletbeli sarut, mint egykor Mózes: „Szent ez a hely!”

Indulok tovább. Nagyon eltelt a délután, s az onkológián még nem is jártam. A sok kis beteg közül melyiknek van rám ma legnagyobb szüksége? A kisiskolás, leukémiával hősiiesen küzdő lánykaimhoz menjek, akik, a fájdalmas lumbálást leszámítva, leginkább az unalomtól szenvednek, vagy menjek inkább a szintén hősiiesen küzdő, csontsoványan és kopaszon is gyönyörű mosolyú kis beteghez, akinek minden mozdulatát szomorú szemű édesanyja vigyázza? Istennel konzultálok meg a dolgot a gyerekek számára kialakított kápolnában, s a válasz hamarosan meg is érkezik egy kamasz fiú édesanyja személyében, aki imádkozni tér be a kápolnába: „Ma műtik!”- mondja, s a szemében az van: „Imádkozunk érte együtt?” S

kéz a kézben felemeljük a 17 éves kamaszt imádságban: kérünk bátorságot a fiúnak, bölcsességet az orvosoknak, áldást a nővérek kezére, erőt és reményt az édesanyának.

Amikor befejezzük az imádságot, a műszakváltás előtt még éppen van időm felszaladni az egyik nővérhez, aki kérte, hogy beszéljünk. Helyet foglalunk az osztály egy éppen üres zugában, ahol nevetés és könnyek között végül kibukkan az igazság, a beszélgetés apropója: „Borzasztóan félek!” Valóban félelmetes helyzet, nem olyan, amiben bárki is tehetne valamit. A kis zug szentéllé válik, ahol Isten előtt tárja fel szívét, s ahol Isten elé visszük együtt aggodalmait. „Jólesett beszélgetni?” – mondja, amikor végzünk.

„Nekem is jólesett” – gondolom magamban, ahogy elindulok az iroda felé, hogy összeszedjem a dolgaimat. „Megint milyen szép nap volt?” – veszem végig újra a nap eseményeit a fejemben. Szívvel-lelket próbáló, mélyen megérintő, de mégis nagyon szép. Mert Isten ott volt benne: arca visszatükröződött a beteg, de mégis fényes gyermekszemekben, hangja, mintha megszólalt volna az imádságokban, könnye, mintha a mi könnyünk lett volna. S Tőle volt minden bátorság, bölcsesség és erő. Milyen jó, hogy holnap is mindent, amire szükségem van ehhez a szolgálathoz, újra kaphatok Tőle!

Farkas Edina kórházlelkész
Miskolc

Beszámoló a 2011. október 10. és 17. között „Szentírás, hitvallás, egyház” címmel tartott nemzetközi egyházi konferenciáról Strassburgból

Az ökumenikus imahét után többségünknek sok élménye van újabb és újabb gondolatokkal a különböző keresztyén felekezetekről.

Az elmúlt év októberében különös protestáns ökumenikus élménnyel gazdagodtunk Strassburgban, ahol a Leueneri Konkordátum tagegyházainak küldöttei, valamint a franciaországi református és az elzászi luteránus egyházak képviselői konferencián tanácskoztak az európai protestáns jövő lehetséges útjairól.

Az európai protestáns egyházak közösségének konferenciáját – melynek „Szentírás, hitvallás, Egyház” elnevezése is lényegretörő – egy közel 20 oldalnyi francia nyelvű munkaanyag-dokumentum alapján tartották Strassburgban, a Szent Tamás Központban, az Európa Parlament közvetlen szomszédságában. A munkaanyag az idén, 2012-ben kerül végleges formában elfogadásra ajánlva e közösség alkotó tagjai, a protestáns egyházak elé. A konferenciának 70 résztvevője volt, így neves teológusok, mint A. Birmelé, G. Monet, F. Clavairoly, E. Cuvillier, E. Parmentier, L. Schlumberger, P. Bühler professzorok és egyházi vezetők, továbbá franciaországi lelkészek (Örömteli találkozásra került sor az éviani lelkész-nővel, aki debreceni teológus volt) és világiak. Ehhez a 70 fős konferenciához csatlakozott az európai testvéregyházak lelkészképviselőiből formálódott 12 fős munkacsoport különböző európai országok protestáns egyházaiból, közöttük hazánkból Némethné Sz. Tóth Ildikó balatonkenesei és e sorok írója, Várady Zsolt radostyánkondi lelkészek, de képviselte magát az olaszországi valdens egyház, a spanyol evangéliumi egyház, a cseh

testvéregyház, a német tartományi egyesült protestáns egyház, az elzászi evangélikus egyház és a francia hugenották leszármazottainak egyháza.

A lelkési munkaközösség már 10-én estétől, a megérkezés, vacsora és rövid bemutatkozás után elkezdte a munkát. Témánk az volt, lehet-e, kell-e ma (református) hitvallást írni, szerkeszteni. Ha igen, kívánatos-e az, és milyen legyen? André Birmelé professzor elmondta nekünk, hogy a történelemben soha senki nem ült úgy le, hogy hitvallást írjon. Mindig a történelmi környezet hozta azt, hogy egy megfogalmazott, hitet kifejező vallomás később hitvallássá legyen egy-egy egyházi közösségben. Mi mégis megpróbáltuk, s 3 kiscsoportban elkészítettünk 3 hitvallást. Ezek közül az egyiket 2 strassburgi egyházközség vasárnapi istentiszteletén fel is olvastuk (Bouclié református templomában, Kálvin egykori prédikálóhelyén és a Saint Guillaume evangélikus egyházközségekben). Továbbá fontos kérdéseink voltak még: a Szentírás tekintélyének fontossága a mai emberek életében, azaz, olvassuk-e Isten igéjét, és ha igen, kötelességből vagy örömmel. Megállapítottuk, hogy a protestáns egyházak közötti megosztottság okai ma főleg etikai kérdésekből fakadnak. Fontos az európai protestáns egyházak további kölcsönös közeledése egymás felé, az együtt növekedés azzal a céllal, hogy Krisztus evangéliumának még hitelesebb hirdetői legyenek. Ez a törekvése a Leueneri Konkordátumot 1973-ban aláírt egyházaknak. A Konkordátum 3 főbb pontja: aláírói kölcsönösen elismerik egymást egyháznak, közösséget vállalnak az Igében és Sákramentumban, továbbá lelkészeiknek egymás között az egyházakban átjárhatóságot biztosítanak.

A 12 fős nemzetközi lelkési csoportnak külön is előadói, szakmai vezetői, professzorai voltak: Didié Halter Svájcban (a hitvallás státusza, a hitvallás a Bibliában, a történelemben); a már említett André Birmelé pedig a református egyházakban a hivallás szerepéről beszélt (hivatkozva a Barmeni Hitvallásra vagy a Dél-Afrikai Hitvallásra); csütörtöktől Francois Clavairoly párizsi lelkész vezetésével próbáltuk megfogalmazni mai hitvallásunkat 3 kiscsoportban. Szombat délután, a közös nagy kollok-

vium (konferencia) után levontuk a konklúziót munkánkról, összesítettük eredményeinket. Vasárnap délelőtt a strassburgi egyházközségekben aktívan vettünk részt az istentiszteleteken, délután pedig megnéztük a csodálatos város nevezetességeit, a katedrális, este orgonakoncerten vol-

tunk egy orthodox luteránus templomban, este pedig a már 9 főre apadt kis csapat búcsúvacsoráját költötte el a bouclé-i gyülekezet termében.

Megköszönöm a Magyarországi Református Egyház Zsinata Külügyi Osztályának és a vendéglátó Franciaországi Refor-

mátus Egyháznak a lehetőséget, hogy ott lehetünk, és újabb teológiai gondolatokkal gazdagodva térhettünk haza.

Várady Zsolt lelképásztor
Radostyán-Kondó, 2012. február 28.

„A reformáció genfi emlékműve előtt”

ALévay József Református Gimnázium tanáraként, idegenvezetőként és magánemberként megfordultam már életem során több országban és városban, de volt két hely a világon, ahová feltétlen szerettem volna eljutni: az egyik Genf, a reformáció városa, a másik pedig Jeruzsálem csodálatos vidéke.

A szent hely meglátogatása egyelőre még álom maradt számomra, de Genf megtekintése egy családi utazás során már valósággá vált. Utólag visszatekintve nem is utazás volt ez, hanem visszatérés lelki gyökereimhez, egy magán tanulmányút, melynek során megtapasztalhattam a reformáció születését.

A Genfi -tó, a tragikus sorsú Erzsébet királynő emlékműve a parton, a Beau Rivage szállodával szemben, a Jet d'Eau, szökőkút a tó közepén, amit eredetileg a víznyomás csökkentésére építettek és a város szimbóluma lett, a virágóra, a tágas parkok és a francia Svájc légköre lenyűgöző hatást tett rám. A genfi egyetem központi épülete mögötti parkban, a Bástya sétányon, a Reformátorok Fala előtt azonban semmihez sem hasonlítható, magaslatos, büszke érzés kerített hatalmába.

Eszembe ötlöttek Illyés Gyula sorai A reformáció genfi emlékműve előtt című verséből:

*„Száznegyvenhárom léptem; ez a hossza
az emlékműnek. Hírnök, ki megölt
milliók végső tisztelgését hozza,
úgy mentem el a szobor-sor előtt.
Kálvin, Knox, Farel, Béz! S bika-fővel
a hadrakelt hit zord hadnagyai,
a Vilmosok! és Coligny és Cromwell
-ők néztek rám- s a szablys Bocska!...”*

Míg Illyés Gyulának száznegyvenhárom lépésre volt szüksége, hogy végigsétáljon a 100 méter hosszú szoborfallal előtt,

nekem harminccal többre. Közben megálltam és megcsodáltam a kőpiedesztálon álló Luthert és Zwinglit, az öt méter magas fal központi alakjainak, a francia William Farelnek és Johannes Calvinnek, a skót John Knox-nak, és Kálvin genfi utódjának, Theodore Bezának a monumentális szobrát.

Különösen megragadott az a dombormű, amelyik egy 1534-es jelenetet mutat be, amikor Virel lelkész Genfben, a reformáció szellemében megkeresztelte az első kisdedit.

Felemelő érzés volt, amikor a Reformátorok Falán felfedeztem Bocskai Istvánnak, a „győztes erdélyi fejedelemnek” a szobrát, akinek a jelmondata a ma embere számára is tanulságként szolgálhat:

„Hitünknek, lelkiismeretünknek és régi törvényeinknek szabadságát minden aranynál feljebb becsüljük.”

Az erdélyi fejedelem „győztes” jelzője különben az 1606-os bécsi békére utal, melynek következtében a fejedelem Magyarországon is be akarta vezetni az Erdélyben már fél évszázaddal korábban törvénybe iktatott vallásszabadságot.

Bocskai István egyike volt azoknak a magyar közéleti személyiségeknek, akik legtöbbet tettek a reformáció ügyéért, ezért egy bizottsági döntés után méltán került a Reformátorok Falára.

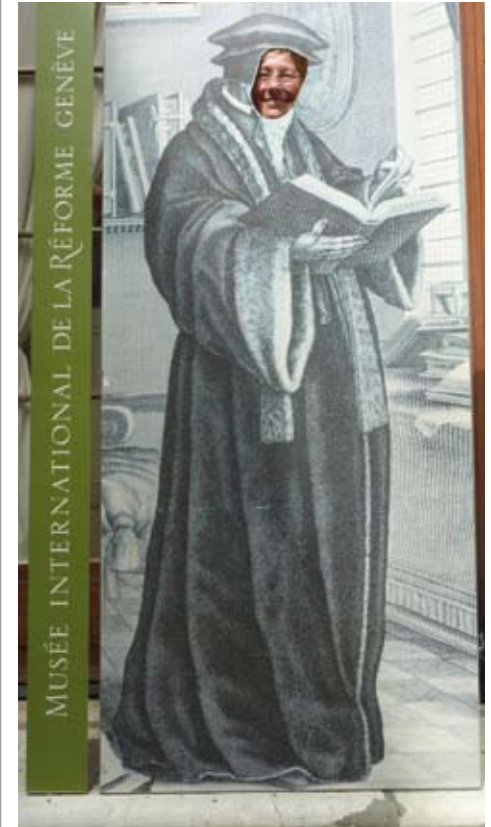
Arra a falra, melynek felső részén Genf jelmondata, a „Post tenebras lux”, azaz a „Sötétség után fény” felirat látható.

Ezt elolvastván értettem meg igazán, hogy a reformáció valójában a fényhez való visszatérés, a sötétség hatalmának legyőzése, a jó és rossz harcában a jó diadala.

Mint ahogy Kávin írta 1564-ben búcsúbeszédében:

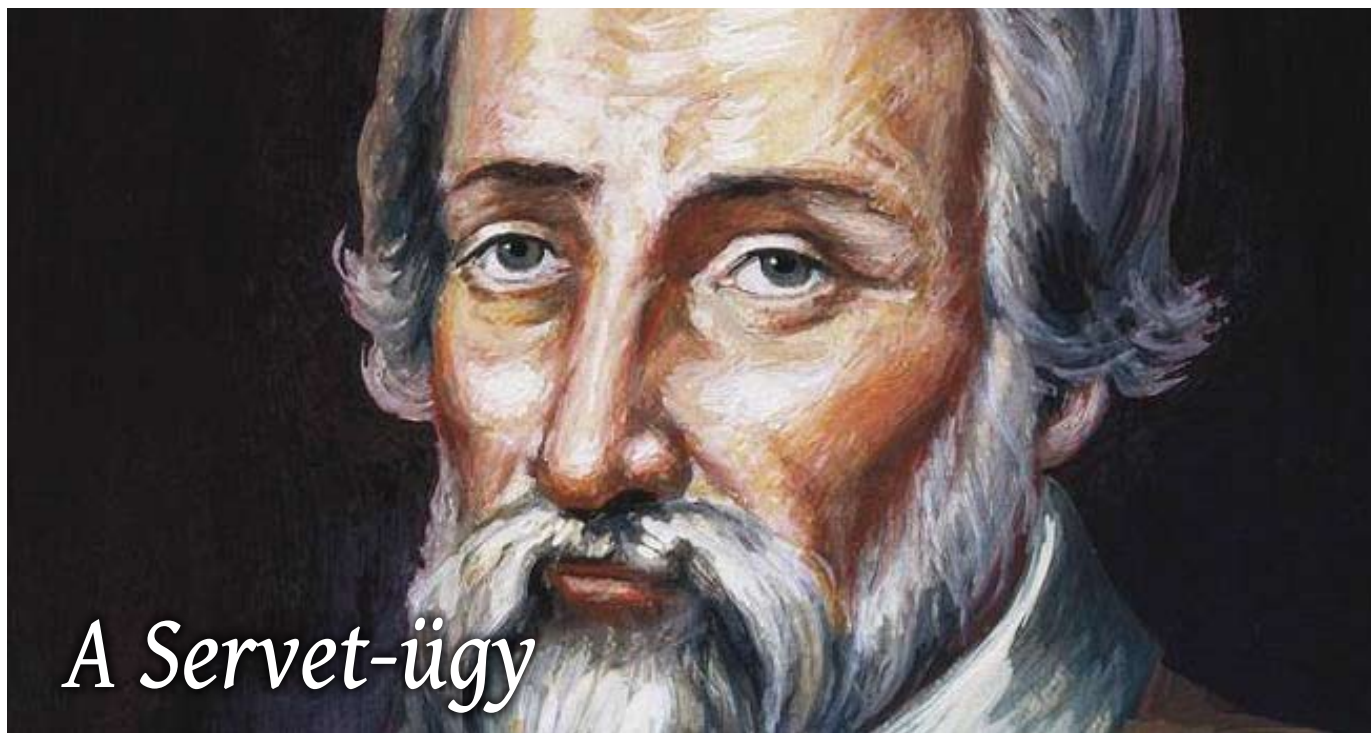
„Azt elmondhatom magamról, hogy jót akartam, hibáimmal mindig igyekeztem

szembenézni, s az istenfélelem mélyen gyökeret vert a szívemben... Ezért kérem, hogy a rosszat bocsássátok meg nekem. Ha pedig valami jó is adódott, kérlek, ti is törekedjete erre és kövessétek a jót!”

A Reformátorok Falának, majd ezt követően a genfi Reformáció Múzeumának a megtekintése arra a felismerésre juttatott, hogy minden embernek meg kell keresni a saját útját, meg kell találni kérdéseire a válaszokat. Engem ez az utazás még jobban megerősített hitemben és abban a meggyőződésemben, hogy a keresztyén élet valójában egy olyan, nemes elődök példáját követő tanulás, ami soha nem ér véget. Egy ilyen lelki utazást szívből ajánlok minden kollegámnak, tanítványomnak és keresztyén testvéremnek.

Dr. Kóczi Rozália

A Servet-ügy

Miguel Servet (1511–1553) Spanyolországban született. Saragossa egyetemén tanult bölcsészetet, ekkor ismerkedett meg a humanizmus eszméivel. Az 1520-as évek második felében Toulouse egyetemén jogot tanult, közben pedig a Biblia tanulmányozásába kezdett, kiválóan ismerte a latin mellett a héber és a görög nyelvet is. Utazásai során több neves reformátorral került személyes kapcsolatba (Oecolampadius, Bucer, Capito). 1531-ben kiadta *De Trinitatis Erroribus*, a következő évben pedig *Dialogorum de Trinitate* című művét. Ezekben a könyvekben arról értekezett, hogy a Szentháromság dogmája nem a Biblia tanítására épül, hanem a görög filozófusok félreértelmezett gondolataira. Meg volt arról győződve, hogy teológiájával segít visszatérni az evangéliumok egyszerűségéhez, eredetiségéhez és a bibliai alapokhoz. Időközben Párizsban orvoslást tanult, majd ezt a mesterséget folytatta. Álnéven volt kénytelen használni (Michel de Villeneuve), mert tanítása főbenjáró eretnekségnek számított. A Szentháromság tagadása önmagában is üldözendő tévelygés volt, Servet ezt azzal tetézte, hogy a gyermekkeresztiséget is elvetette, s így a radikális felforgató eszmének tekintett anabaptizmus gyanúját vette magára. 1553-ban megjelent művének címe – *Christianismi Restitutio* (A ke-

resztélyenség helyreállítása) – feltehetőleg Kálvin *Institutio*-jára utal, persze ellentétes értelemben. (Egyébként felfedezte és ebben a művében leírta a kisvérkör működését.)

Kálvinnal ismerték egymást, teológiai vitát folytattak levelezés útján. Ezek az iratok fontos szerepet játszottak Servet sorsát tekintve. 1553-ban egy Genfben élő francia menekült, Guillaume de Trie, lyoni rokonának arra a vádjára, hogy a reformátorok az egyház ellenségei, levelében azt válaszolta, hogy nem Genfben tűrik meg az ilyeneket, hanem éppen a katolikusok Franciaországban, hiszen a Szentháromságot és a gyermekkeresztiséget tagadó Servet Lyon közelében szabadon élhet. De Trie rokona ennek alapján értesítette az inkvizíciót. A nyomozás során bizonyítékokat kértek, s de Trie rábeszélte Kálvint, hogy adja át Servet leveleit. Servetet Vienne-ben 1553 áprilisában letartóztatták, de eléggé tisztázatlan körülmények között megszökött a vizsgálati fogságból. Halálra ítélték és könyveivel együtt távollétében (in effigie) máglyán megégették. Hónapokig bujkált, majd Genfbe ment, vallomása szerint csak átutazóban volt, Itáliába tartott. Augusztus 13-án meghallgatta Kálvin ígéhirdetését, többen felismerték, feljelentették és a hatóság letartóztatta. Később Kálvin azt írta, hogy ő maga is szorgalmazta a letartóztatást. A gyakori félreértések tisztá-

zása végett hangsúlyozzuk, hogy Servét perét nem a konzisztórium, hanem a szindikusok és a kis-tanács, tehát a világi hatóság folytatta le.

A per első szakaszában Kálvin képviselte a vádat, közvetve, titkára útján, akit a genfi törvények szerint a tárgyalás idejére szintén börtönbe zártak. Servet a tárgyalások során előbb magabiztosan viselkedett, majd meglehetősen ellentmondásosan válaszolt a vádpontokra. Olykor nem emlékezett a könyveiből vett idézetekre, máskor kijelentette, hogy kész visszavonni nézeteit, ha valóban hamisnak találják. Végül kitarított a Szentháromságról alkotott tanítása mellett, a gyermekkeresztiségről hangoztatott véleményét szintén fönntartotta, bár az anabaptistákkal nem vállalt közösséget. Többször kijelentette, hogy úgy érezte, miszerint Kálvin őt már hosszabb ideje üldözi.

A per második szakaszában a városi főügyész hivatalosan átvette a vád képviselőt. Ettől kezdve Kálvin teológiai szakértőként szerepelt, Servetnek a vádpontokra adott írásbeli tételeit válaszolta meg. Servet védekezése során azt a taktikát követte, hogy igyekezett bizonyítani, miszerint a teológiai kérdésekben vétkökre nem szabad halálos ítéletet kiszabni, legfeljebb száműzetést. Ugyanakkor kérte, hogy rendeljenek mellé ügyvédet, valamint hogy ne világi bíróság hallgassa ki, mert tisztán teológiai kérdésekről van

szó ügyében, de kérelmét elutasították. Sőt érveit súlyosbító körülményként értékelte a főügyész: „Mindamellet egészen nyilvánvaló dolog, hogy Servet azok közül a legvakmerőbb, legmerészebb és legveszélyesebb eretnekek közül való, akik valaha voltak, tekintve azt, hogy nem elégszik meg az elkövetett rosszal, hanem még az egész igazságszolgáltatás rendjét is föl akarja forgatni: el akarja venni a hatóságoktól a büntetés hatalmát és jogát, melyet Isten adott nekik. De nem szabad ezen csodálkoznunk. Még lelkiismerete is kárhoztatja és halálra méltónak ítéli. Ezt elkerülendő, útját akarja ennek vágni azzal, hogy ilyen hamis tant állít föl: a bűnösök nem büntetendők halállal.” Alább majd látjuk, hogy Genfben komoly politikai küzdelem folyt abban a kérdésben, hogy a politikai hatóság vagy pedig a konzisztórium hatáskörébe tartozik-e az úrvacsorától való eltiltás (tehát kifejezetten egyházi belügy). Úgy tűnik, hogy Servet tudott erről, ezért mondhatjuk, hogy taktikai hibát követett el azzal, hogy kétségbe vonta a tanács illetékességét ügyében, mert felvetésével akaratlanul is a politikai hatalom törekvésével szemben érvelt. Innen érthető a főügyész kirohanása.

Időközben a genfi tanács a vienne-i törvényszékhez fordult, s elkérte az ottani per iratait. Vienne kérte Servet kiadatását, de Genf ezt megtagadta. Maga Servet is azt kérte, hogy ne adják őt ki. Ez azonban csak forma volt. Genf azért folytatta le Servet perét, noha megszabadulhatott volna a kényes ügytől, ha kiadja őt, mert ezzel – kihasználva az ügy kapcsán feléje irányuló nemzetközi figyelmet – demonstrálni kívánta nehezen kivívott s még ekkor nem egészen megszilárdult szuverenitását.

A per harmadik szakaszában Genf kérte a svájci református városok (Bázel, Bern, Schaffhausen és Zürich) vezető testületeinek és lelkipásztorainak álláspontját. Ekkor Kálvin szerepe lényegében megszűnt az ügyben. Servet persze úgy látta, hogy szerencsétlen helyzetét kizárólag neki köszönheti. Kétségbeesett beadványt írt a tanácshoz, melyben panaszkodott a nyomorúságos börtönviszonyok miatt, majd újabb kérvényeiben Kálvin megbüntetését követelte. Ekkorra azonban már sorsa eldőlt, a tanács csupán a svájci városok válaszait várta. A tanácsuraknak nem lehettek kétségeik azok tartalma felől. Azok a kifejezések, amelyek például a zürichi tanács levelében található, minden kétséget eloszlattak, még ha lettek volna is ilyenek:

„...szem előtt tartva foglyotok gonoszul téves véleményét, mely a keresztyén vallással merőben ellenkezik, s nagy bosszúságot és megbotráncokozást okoz, nem engeditek azt előrenyomulni, hanem tudósaink tanítását és szent keresztyén hitünk hitvallását fogadjátok el s engeditek meg.” Kivétel nélkül minden város súlyosan elmarasztalta Servetet.

Servet magányos farkas volt. Igazat mondott, amikor azzal védekezett, hogy tanításait ugyan kinyomtatta, de szóban nem terjesztette, azokról másoknak nem beszélt, csak néhány teológussal vitatta meg. Valóban nem szervezett maga köré gyülekezetet, nem volt misszionárius alkat. Mégis sorsa lényegében Vinneben már eldőlt. Ráadásul Genf felettébb kényes helyzetben volt. Franciaországban tucatszám égették meg a reformáció híveit, vagy kényszerítették emigrációba anabaptizmus³sal, eretnekséggel vádolva őket; nagyszámú francia menekült telepedett le Genfben is. Európa más helyein az anabaptistákat üldözték, akikre rávetült Münster sötét árnyéka. Ha Genf városa ebben a helyzetben elengedi azt a Servetet, akit halálra méltó bűnösnek talált az inkvizíció, azonosítja magát általánosan eretnekségnek nyilvánított tanításával, s közvetve igazolja a franciaországi üldözéseket, ugyanakkor kompromittálja a svájci reformációt. Az állandóan fenyegető belső destabilizációtól és a külső politikai elszigetelődéstől féltő genfi kormányzat könnyű szívvel feláldozta a spanyol orvost. (Talán nem lényegtelen megjegyezni, hogy a pernek ebben a legvégső szakaszában a vizsgálóbíró Kálvin személyes ellensége, Philibert Berthelier volt.) Servet, mint láttuk, azzal érvelt, hogy hittani kérdésekben nem illetékes a világi bíróság. Az adott kor sajátos összefüggéseiben azonban ezek a hittani kérdések elsőrendű politikai problémának számítottak.

A tanács 1553. október 26-án meghozta az ítéletet: Miguel Servetet könyveivel együtt meg kell égetni. Kálvin nem volt jelen az ítélethozatalban, mindazonáltal a halálbüntetéssel egyetértett. A máglyát viszont kérte pallosra változtatni, de nem vették figyelembe indítványát. Az ítélet végrehajtása előtt Servet kérésére találkoztak. A halálba menő ellenfél bocsánatot kívánt kérni. Kálvin szükségesnek tartotta hangsúlyozni, hogy egyéni sérelmet sosem hordozott Servettel szemben. A vesztőhelyre Farel* kísérte, szerette volna azt hallani tőle, hogy Jézus Krisztus Istennek öröktől fogva való Fia. Servet hű ma-

radt önmagához, utolsó szavai ezek voltak: „Örök Isten fia, irgalmazz nekem.”

Nem szükséges az ügyre vonatkozóan Kálvint mentegezni. Mindazonáltal megégettetni valakit vagy egyetérteni a halálával, hordoz némi különbséget. Kálvint az előzővel szokták vádolni, az utóbbival sem dicsekedünk. A vezető reformátorok csaknem mindegyike egyetértett az eretnekek kivégzésével. Más kérdés, hogy ki számított eretneknek.

Jellemző, hogy amikor ki akarta adni a Servet tanainak cáfolatáról írt munkáját, engedélyt kellett kérnie a tanácstól, és meg kellett ígérnie, hogy a városra nézve semmi elmarasztalót nem ír. Ha diktátor lett volna, bizonyára engedélyre nincs szüksége. Kálvin teológus volt, aki vallotta, hogy a tiszta vallás a közösség életének olyan szilárd fundamentuma, amelynek bomlása beláthatatlan következményekkel jár a közösségre nézve. Ezért a világi hatóságnak, amely a közösség élete felett őrködik, első rendű feladata a vallás védelme. Ennek érdekében halálos ítéletet is hozhat. Ez nem az ő speciális tanítása, hanem általános felfogás a korai újkorban, amit Kálvin is osztott. „Midőn a hatóságokra a vallás védelmét rábizzuk, nem akarjuk mindjárt a kardjaikat is élesíteni, hogy bármennyű tévtant rögtön vérrel toroljanak meg. Három fokozata van ugyanis a tévedésnek: némelyeknek megbocsátunk, másoknak elég némi fenyték, csak a határozott istentelenséget sújtjuk halállal. [...] ha az egyszerűbbek lelkét valami kis babona vagy tudatlanság szállja meg, türelemmel iparkodjanak a javításra, s ne gondoljanak mindjárt mértéktelen bosszúvételre. A második fokozatra eső tévelygésekre közepszerű büntetést szabunk szigorunkban, csak arra ügyeljünk, hogy elnézésünk ne adjon tápot nagyobb bukásra és nyakas megrögzésre, mely a hit egységét megingathatná. De ha a vallás alapigazságait támadja valaki, ha szörnyű istenkáromlások történnek, ha a lelkeket vészthozó tévtanok végveszélybe sodorják, ha nyíltan szakít valaki az egyistenséggel és világos tanításával, akkor a végsőre is el kell szánnunk magunkat, nehogy a halálos mérge elharapózzék.” Abban a feszültségekkel terhes korban csak nagyon kevesen vallották oly következetesen a lelkiismereti-vallási türelmet, mint Sebastian Castellion: „A pallos útján nem férközhetünk a lélekhez.”

Dienes Dénes

Kincsestár

Lukács evangéliuma magyarázatához

„Isten országa közöttetek van” címmel megjelent az Igazságot szeretetben könyvsorozat 4. kötete. A sorozat ismertetése már megtörtént e lapban, emlékeztetőül csak annyit, hogy Szászfalvi László államtitkár kérésére és anyagi támogatásával dr. Szathmáry Sándor és dr. Nagy István teológiai professzorok szerkesztésében igehirdetői és szociáletikai anyagok látnak napvilágot könyvek formájában.

Ez a 4. kötet a Lukács evangéliuma 1-12. részének különös magyarázata. Azért különös, mert nem kész igehirdetésekről van szó, mint a János evangéliuma esetében, hanem inkább gondolatgyűjtemény, lelki-szellemi kincsestár ez, amelyből az igehirdetők és olvasók válogathatnak, új látásokat, ihletet kaphatnak. A szerző, dr. Szathmáry Sándor, így ír erről: „E könyv magyarázása során három szempont vezetett: a szöveg megértése tudományos alaposággal, bibliai-teológiai kontextusban, majd megtalálni benne azt a lelki mélységet, mely a mában gazdagít, a hit útján tovább segít, végül megmutatni azt a benne levő szépséget, amely szinte lenyűgöz és elvarázsol, mely a szöveget égi fénybe öltözteti.”

Az ige magyarázójának nem lehet kevesebb célja ennél, de valljuk meg, sokszor nem tudjuk elérni ezt a mélységet. Ezért lehet nagy segítség – a Lukács evangéliuma magyarázatánál közvetlenül, más esetben közvetett módon – ez a kötet, amely megtanít az ige magyarázatának egyetlen helyes útján járni. A magyarázó nem lehet kívülálló. Azonosulnia kell az égi fényben ragyogó szöveggel, s azzal a közösséggel, amelynek ez a szöveg üzenetté válik. Ennek érdekében a könyv nemcsak feltáró, előkészítő munkát végez, hanem a szakaszok végén „Gondolatok az igehirdetéshez” címmel a szószéki szolgálathoz konkrét segítséget nyújt.

Lelket, szellemet megmozgató, továbbgondolásra, további munkára serkentő olvasmány ez, amely 375 oldalon tárja elénk a jó hírt: Isten országa közöttetek van. Várjuk a folytatást!

Kádár Ferenc lelkipásztor
Sátoraljaújhely

Vers

Szele Eszter:

Egyszerű szolgál hadd legyek

Egyszerű szolgál hadd legyek,
olyan ki nem renget hegyeket.
Hitem mustármag legyen,
erőm benned életre keljen.

Nem rengetem a völgyeket,
adj számomra kérdéseket.
A válasz bizonyágom legyen,
az életemre pecsétet tegyen.

Egyszerű szolgál hadd legyek,
olyan, aki nem kérkedik veled!
Az érdek-kapcsolatot elfelejtsem!
Érted éljek, Te éltél értem.

Ne törjek nagy dologra,
Rád nézzek mosolyogva.
Keressem az egyetlen utat,
amit minden ember kutat.

Egyszerű szolgál hadd legyek,
szememben lássák Életed.
Egyszerű szolgál hadd legyek.

„Urunk, Istenünk, jó Atyánk! Te vagy a világosság, melyben nincs sötétség. Nekünk is te gyújtottál világosságot, melyben nincs sötétség, mely soha többé ki nem alszik, s amely örökre elűzi a sötétséget. Te vagy a szeretet, amelyben nincs ridegség. Te minket is szerettél, és képessé tettél arra, hogy mi is szeressünk téged és másokat. Te vagy az élet, mely legyőzi a halált, és te nyitottál nekünk is utat az örök élet felé. Mindezt Jézus Krisztusban cselekedted, a te Fiadban és a mi Testvérünkben.

Ne engedd, hogy mi vagy bárki más is közülünk közömbösek vagy érzéketlenek maradjunk ajándékaid és kijelentésed iránt. Hadd lássuk e húsvét reggelén, ha nem is az egészet, de legalább egy keveset a te jószágodnak gazdagságából, hadd teljen be vele a szívünk és a lelkünk, hadd vigasztaljon, intsen és bátorítson.

Mi nem vagyunk nagyok, sőt ellenkezőleg, mindannyian nagyon is parányi emberek vagyunk. De lég nekünk a te kegyelmed! Csak annyi örömet és háládatosságot ébressz bennünk, amennyi kitelik tőlünk, csak annyi hitet, amennyire képesek vagyunk, csak annyi gyarló engedelmisséget, amennyi nem tagadhatunk. Ébressz bennünk reménységet a nagy, a teljes és tökéletes iránt, melyet a mi Urunk Jézus Krisztus halálában mindnyájunknak elkészítettél, és feltámadásában megígértél... Ámen.” (Karl Barth)

Műsoraink az interneten is
élőben hallgathatók:

www.euradio.hu

Debrecen FM 94.4 MHz

Kisújszállás FM 103.2 MHz

Mezőkövesd FM 102.1 MHz

Miskolc FM 90.4 MHz

Nyíregyháza FM 100.5 MHz

Szeged FM 87.9 MHz

Záhony FM 90.4 MHz

AREFORMÁTUS ÉRTÉKADÓ
2012-ben is az
értékek hullámhosszán

EurópaRÁDIO

IDEÁLIS EGYÉNI, CSALÁDI ÉS CSOPORTOS ÜDÜLÉSRE, TÁBOROK, KONFERENCIÁK, KÉPZÉSEK SZERVEZÉSÉRE AKÁR 100 FŐIG TELJES ELLÁTÁSSAL!
TEL.: 30-823-5850, E-MAIL: MECSESKOZPONT@GMAIL.COM, WEB: WWW.MECSES.TIREK.HU

Legyen rendszeres látogatója a Tiszáninnyi Református Egyházkerület honlapjának, ahol megoszthatja gyülekezetét, közössége eseményeit, ajánlhatja programjait a világháló nagyközönségének!

- olvasson friss egyházi híreket
- nézze meg, milyen programok lesznek kerületünkben
- épüljön napi igemagyarázataink által
- készítsen gyülekezetének saját honlapot
- kutasson a Sárospataki Református Lapok archívumában

www.tirek.hu
tiszáninnyi reformátusok a világhálón